



Jaunas prasības kases aparātiem

2. lappusē

Apstiprināts Preiļu novada budžets

4. lappusē

Reforma Augstākajā tiesā

10. lappusē

Lietuvas vēstnieku interesē kultūras mantojums Latgalē



● Īsi pirms savas valsts svētkiem — Lietuvas valsts atjaunošanas dienas, ko atzīmēja 16. februārī, Preiļus apmeklēja Lietuvas Republikas vēstnieks Latvijā Ričards Degutis. Kinorežisors un mākslinieka Jāņa Streiča aicināts, vēstnieks piedalījās Lietuvas mākslinieku gleznu izstādes «Labas!» noslēguma pasākumā, apmeklēja novada kultūras iestādes, ar kultūras darbiniekiem un novada vadību runāja par abu kaimiņu valstu kultūras saīšu stiprināšanu, īpašu uzmanību pievēršot sadarbībai, kas jau izveidojusies ar Latgales reģiona māksliniekiem. Attēlā — Lietuvas Republikas vēstnieks Latvijā Ričards Degutis izstāžu zāles grīdu Preiļu kultūras namā iemēģināja arī dejas soli kopā ar Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopas «Rūtoj» dalībniekiem. Foto: G. Vilcāns

► Turpinājums 4. lappusē.

Audzējam steiku, bet paši ēdam kotletes

● Latvija sāk konkurēt liellopu gaļas tirgū

Lēnām, tomēr noteikti Latvijā attīstās gaļas liellopu audzēšanas nozare, un vienlaikus ar to aug arī liellopu gaļas patēriņš. Ekspertu vērtējumā tik perspektīvās nozares izaugsmei svarīgi būtu izglītēt lauksaimniekus un pircējus, kā arī jāuzlabojas cilvēku pirktspējai. Patlaban gaļas liellopu biznesa formula ir 6–8 mēnešu vecu teliņu eksports uz citām valstīm, kur dzīvniekus tālāk nobaro. Iemesls — barības un dzīvnieku turēšanas izmaksas, kā arī ES viszēmākā gaļas iepirkuma cena padara nobarošanu šeit neizdevīgu. Lai situāciju mainītu, proti, lai dzīvniekus nobarotu Latvijā, Zemkopības ministrija šajā gadā pirmo reizi

paredzējusi aptuveni 100 eiro lielu valsts atbalstu par buļļiem un vēršiem, kā arī par tīršķirnes, kombinētajām vai krustojumos iegūtām gaļas šķirnes telēm, kas sasniegušas 16 mēnešu vecumu, raksta "Latvijas Avīze".

Latvijas Lauku konsultāciju centra lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa uzsver — Latvija ir liellopu gaļas eksportētājvalsts. Nozarei ir labs potenciāls ar nosacījumu, ka gaļas liellopi tiek audzēti ar vismaz 600 kg dzīvsvāru — augstas kvalitātes produkcijas piedāvāšanai tirgum — vai arī tiek attīstīta tīršķirnes dzīvnieku audzēšana. Gaļas liellopu veiksmīgāka pārdošana iespējama,

saimniekiem apvienojoties kooperatīvos, uzsver speciāliste.

Sos nosacījumus, kas nodrošina augstākus ienākumus, ievēro vien neliela daļa no Latvijā esošo aptuveni 750 liellopu ganāmpulku saimniekiem. Lielākā daļa saimnieku uzpircējiem pārdod vidējas un zemas kvalitātes dzīvniekus 300 kg dzīvsvārā. Eksperte pievērš uzmanību vislielākajām kļūdām nobarošanā — nevar cerēt, ka dzīvnieki bez piebarošanas paši sasniegs lielu dzīvsvāru pieaugumu, svarīgi pēc 6–8 mēnešu vecuma ir atšķirt nobarojamus dzīvniekus, kam ir jāuzturas novietnē.

Turpinājums 2. lappusē.

NEAIZMIRSTIET
ABONĒT
«NOVADNIEKU».

Abonēt var «Latvijas Pasta»

nodaļās, pie pastniekiem,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos,
un interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā «Abonēšana».

Notāri skaidros
neregistrēto attiecību
tiesiskos riskus

Marta sākumā visā Latvijā notiks
jau devītās Notāru dienas

Notāru dienas ir Latvijas Zvērinātu notāru padomes iniciatīva reizi gadā notāru birojos visā Latvijā nodrošināt bezmaksas juridiskās konsultācijas ikvienam iedzīvotājam. Notāru dienas notiek jau kopš 2006. gada un kopumā šo septiņu gadu laikā iespēju bez maksas saņemt notāru padomu par tādiem jautājumiem kā darījumu drošība ar nekustamo īpašumu, dāvinājuma un mantojuma lietas, sākumdeklarēšanās un citas, izmantojuši aptuveni 30 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju.

Izmaiņas sabiedrības vērtību un uzskatu sistēmā būtiski ietekmējušas to, kā tiek veidota ģimene un partnerattiecības. Liela daļa pāru Latvijā dzīvo neregistrētās attiecībās, turklāt pēdējās desmitgadēs strauji palielinājies arī šādās attiecībās dzimušo bērnu skaits — ja 80. gadu sākumā Latvijā ārpus laulības dzimuši vien 12% bērnu, tad 2012. gadā to skaits trīskāršojies, sasniedzot 44%. Turklāt iedzīvotāji arvien biežāk saskaras ar problēmsituācijām nenoformētu attiecību dēļ. Latvijas Zvērinātu notāru padomes (LZNP) rīkotajās gadskārtējās Notāru dienās 5. un 6. martā zvērināti notāri sniegs bezmaksas konsultācijas un skaidros, kā nodrošināt savu tiesisko drošību gan neregistrētās, gan registrētās attiecībās.

Laulība jeb juridiski noformētas attiecības ir vienīgais veids, kā valsts var garantēt zināmu aizsardzību ģimenes locekļiem, kas nav asinsradnieki. Tikmēr neregistrētās attiecībās abi partneri no juridiskā viedokļa ir sveši cilvēki, un savas tiesiskās drošības garantēšanai tiem būtu jāpievērš īpaša vērība.

“Nenoformētu attiecību riski jo īpaši izgaismojas smagās un sarežģītās dzīves situācijās — kādam no kopdzīves partneriem ejot bojā, sastopoties ar nopietnām veselības problēmām, arī attiecību izbeigšanās gadījumā, kad rodas strīdi par uzturlīdzekļu vai kopīga īpašuma sadali. Informējot un skaidrojot neregistrētu attiecību modeļa būtiskākos trūkumus un riskus, Latvijas zvērināti notāri var sniegt savu palīdzību juridiskās drošības stiprināšanai partnerattiecībās, vienlaikus vēršot uzmanību registrētas laulības nozīmei un priekšrocībām,” komentē LZNP rīkotājdirektore Vija Piziča.

Kā ierasts, Notāru dienu ietvaros līdzās juridiskajām konsultācijām, notāri priekšplānā izvirza jautājumus, kas vislabāk atbilst tā brīža aktualitātēm sabiedrībā. Šogad bezmaksas konsultācijās zvērināti notāri iedzīvotājiem palīdzēs izvērtēt būtiskākos kritērijus, kam jāpievērš uzmanība, dzīvojot neregistrētās un registrētās attiecībās. Tāpat tiks sniegti padomi, kā izvairīties no problēmsituācijām un riskiem. Bezmaksas konsultācijas Notāru dienu laikā būs iespējams saņemt 111 notāru birojos 30 Latvijas pilsētās, tajā skaitā:

Līvānos, Rīgas ielā 77, pieņems notāre **Gunta Daugaviete** no plkst 10.00 līdz 16.00, tālr. 65341493;

Preiļos, Talsu ielā 2A, pieņems notāre **Kristīne Logina** no plkst. 10.00 līdz 16.00, tālr. 65320292.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Šogad plānots asfaltēt deviņus pirmās šķiras ceļu posmus

Šogad plānots pabeigt asfaltēt sešus grants seguma ceļu posmus, savukārt vēl trīs posmus paredzēts asfaltēt par 2007.-2013. gada plānošanas perioda Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansējuma atlikumu un tie ir iekļauti iepirkuma plānā, biznesa portālu «Nozare.lv» informēja «Latvijas Valsts ceļi». Iepriekšējos gados sākie un 2014. gadā pabeigt plānotie projekti tiek realizēti autoceļu Tukums — Kuldīga, Augšligatne — Skrīveri, **Krāslava — Preiļi — Madona**, Rūjiena — Mazsalaca, Alūksne — Zaicava un Tukums — Auce — Lietuvas robeža posmos. Visvairāk izmaksās autoceļa Tukums — Kuldīga posma asfaltēšana no 42. kilometra līdz 52. kilometram — 4,3 miljonus eiro. Trīs autoceļu posmus plānots pārbūvēt par 2007.-2013. gada plānošanas perioda ERAF līdzfinansējuma atlikumu, un tie iekļauti iepirkumu plānā. Asfaltēšanas darbi plānoti autoceļa Valka — Rūjiena posmā Kārķi — Nauksēni, kā arī autoceļa Krāslava — Preiļi — Madona posmā Lūmāni — Mētrina un autoceļa Tukums — Kuldīga posmā Zemīte — Pūces.

Saeimas komisija vienojas par pakāpenisku gāzes tirgus atvēršanu

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija 13. februārī izskatīšanai otrajā lasījumā atbalstīja grozījumus Enerģētikas likumā, paredzot pakāpenisku gāzes tirgus atvēršanu līdz 2017. gada aprīlim un vienojās par priekšlikumiem, kas nosaka datumus un nosacījumus gāzes tirgus liberalizācijas posmiem. Paredzēts, ka uzņēmuma «Latvijas Gāze» sadalīšana notiks ne vēlāk par 2017. gada 3. aprīli. Saskaņā ar Saeimas komisijas atbalstīto likuma redakciju sadalīšana varētu notikt arī ātrāk, ja izpildīsies viens no diviem nosacījumiem — Latvijas dabasgāzes sistēma būs tieši savienota ar jebkuras Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts starpsavienoto dabasgāzes sistēmu, izņemot Igauniju, Lietuvu un Somiju, vai arī tad, ja dominējošā piegādātāja daļa kopējā Latvijas dabasgāzes patēriņa nodrošināšanā būs mazāka par 75%. Kā komisijas sēdē norādīja «Latvijas Gāzes» un Ekonomikas ministrijas pārstāvji, iespēja, ka kāds no šiem nosacījumiem tiks izpildīts līdz 2017. gada aprīlim, ir ļoti maza. Patlaban Latvijas dabasgāzes tirgū darbojas viens vertikāli integrēts uzņēmums — «Latvijas Gāze», kas nodrošina dabasgāzes iepirkšanu, uzglabāšanu, pārvadi, sadali un tirdzniecību. Latvijas dabasgāzes apgādes sistēma nav savienota ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu, izņemot Lietuvu un Igauniju, sistēmām, un Latvijai ir tikai viens dabasgāzes piegādātājs — Krievija. Pašreizējā infrastruktūra un dabasgāzes nozares darbības nosacījumi Krievijā izslēdz citas dabasgāzes piegādes iespējas Latvijai.

Kalniete: Sudraba "ieberzusies"

Sabiedrība jau iepriekš vipsnājusī par bijušās valsts kontrolieres Ingūnas Sudrabas tautas kustības veidošanu, taču pēc ziņām, ka viņa kustību reģistrēsi Krievu klubā prezidenta dzīvoklī, cilvēki sašutuši atkal. Pēc ziņām, ka Sudraba saistījusies ar krievu kustību aktivistu un cinitāju par nepilsoņu tiesībām Viktoru Gavrilovu, sociālo vietņu lietotāji aicina vēlētajus izdarīt "pareizos secinājumus". Savukārt Nacionālās apvienības deputāts Jānis Iesalnieks Sudrabas kustību "No sirds Latvijai" pielīdzinājis "Krievu kustībai Latvijā". Polittehnologs Jurgis Liepnieks izteicies, ka viņam žēl Sudrabas, jo no viņas sanāktu politikas "stārs", bet amatieri visu sabojājuši. "Sudraba ar Gavrilovu dzīvoklī gan "ieberzusies"! uzskata Eiroparlamenta deputāte Sandra Kalniete.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana).

Žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Visapkārt tikai vienas atbildes. Būtu labi zināt, kāds ir jautājums. (P.Ē. Rummo)

Nosaka jaunas prasības kases aparātiem

Valdība 11. februārī pieņēma jaunus noteikumus par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām, ziņo LETA.

Ar nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām — kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem, kases sistēmām, specializētām ierīcēm un iekārtām — nodokļu un citu maksājumu aprēķināšanas un uzskaites nodrošināšanai reģistrē samaksu, kas saņemta par darījumiem skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm, viedkartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem, piemēram, dāvanu kartēm, čekiem, taloniem un tamlīdzīgiem apliecinājumiem, ka veikts norēķins par darījumu. Tiesiskais regulējums attiecināms uz nodokļu maksātājiem, kas veic saimniecisko darbību un par darījumiem saņemto samaksu reģistrē kases aparātā.

Izskatīšanai valdībā iesniegtajos dokumentos norādīts, ka 24 329 kases aparātu lietotājiem, kuru lietošanā reģistrēti 31 314 kases aparāti, 12 mēnešu apgrozījums 2012. gadā nepārsniedza 200 000 eiro. Līdz ar to šie lietotāji arī turpmāk varēs lietot esošos kases aparātus.

Savukārt 4250 kases aparātu lietotājiem, kuru lietošanā reģistrēti 10 744 kases aparāti, 2012. gadā bija no 200 000 eiro līdz 1,5 miljoniem eiro, tādējādi šiem 4250 nodokļu maksātājiem atbilstoši jauno noteikumu prasībām **būs jāsaņem hibrīda kases aparāti**. Savukārt 1591 kases aparātu lietotājiem, kuru lietošanā reģistrēti 10 690 kases aparāti, 12 mēnešu apgrozījums 2012. gadā pārsniedz 1,5 miljonus eiro, tādējādi 1591 nodokļu maksātājam atbilstoši noteikumu prasībām **būs jāsaņem hibrīda kases sistēmas**.

Jaunie noteikumi iedala kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas šādās kategorijās: **kases aparāti, hibrīda kases aparāti, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas**.

Noteikumi paredz stingrākas tehniskās prasības hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām, kas turpmāk nodrošinātu šādas iespējas: realizēto preču daudzumu elektroniski salīdzināt ar noliktavā reģistrētajām precēm; konstatēt iejaukšanos hibrīda kases aparātā un kases sistēmā, ja čeks ir dzēsts vai mainīta tā vērtība; atjaunot datus un nodrošināties pret iespējamām datu zudumiem, veidojot energoneatkarīgās atmiņas

rezerves datu kopijas; izmantot energoneatkarīgās atmiņas ietilpību, kas būs lielāka nekā fiskālā vai elektriskā atmiņa, datu uzkrāšanai u.c. Saskaņā ar šiem noteikumiem kontroles un elektroniskās kontrolentes datu faili tiek uzkrāti un saglabāti katalogos vai datu krātuvēs, tā samazinot iespēju patvaļīgi rakstīt, dzēst vai labot uzkrātos datus.

Valdībā izskatītajos dokumentos norādīts, ka energoneatkarīgā atmiņa ir lētāka nekā fiskālā atmiņa, kas samazinās uzņēmuma izmaksas; nebūs nepieciešams iegādāties un uzglabāt papīra formas kontrolentes, kā arī nebūs nepieciešams kontrolentes fiskālais printeris, kas samazinās uzņēmuma izmaksas.

Izmaiņas ļaus automatizēt kontroles pasākumus, samazinot viena kontroles pasākuma ilgumu un palielinot kontroles pasākumu skaitu un efektivitāti, kas savukārt ļaus optimāli izmantot Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošos resursus. Pārmaiņas paaugstinās kontroles pasākumu operativitāti, nodrošinot inspektoros ar iespēju par pārbaudei nepieciešamo periodu datus iegūt elektroniski, izvairoties no darbietilpīgām manuālām datu šķirošanas, pārbaudes un analīzes operācijām, teikts valdībā izskatītajos dokumentos.

Lai novērstu fiskālās atmiņas bojāšanos, patlaban kases aparātus un kases sistēmas ir jānodrošina strāvas spriegums no autonoma enerģijas avota. Patlaban, ja elektrības svārstību dēļ vai citu iemeslu dēļ fiskālā atmiņa tiek bojāta, tajā reģistrētos datus pārsvārā nav iespējams atjaunot, piemēram, reģistrēto darījumu kopsummu naudas izteiksmē. Šādos gadījumos dati tiek fiskālā atmiņā ieprogramēti, norādot jebkuru vērtību. Tādēļ nepieciešams noteikt pienākumu kases sistēmām izmantot energoneatkarīgo atmiņu, kuras ietilpība būs neskaitāmas reizes lielāka nekā fiskālā vai elektriskā atmiņa, datu uzkrāšanai atjaunot datus un nodrošināties no iespējamām datu zudumiem, veidojot energoneatkarīgās atmiņas rezerves datu kopijas, skaidrots Finanšu ministrijas sagatavotajos dokumentos.

Hibrīda kases aparāti vai kases sistēmas atbilstoši jauno noteikumu prasībām jāsaņem ne vēlāk kā 2015. gada sākumā. Patlaban spēkā esošajiem noteikumiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām atbilstošus kases aparātus ar elektronisko kontrolenti un kases sistēmas drīkst lietot līdz 2015. gada sākumam.

Vienlaikus valdība noteica arī nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību.

Valsts ieņēmumu dienesta dati rāda, ka pēdējo gadu laikā audzis kases aparātu izmantošanas kārtības neievērošanas īpatsvars. 2007., 2008. un 2009. gadā tirdzniecības un pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos konstatēto pārkāpumu īpatsvars saistībā ar kases aparātu izmantošanas kārtības neievērošanu bija 59%, 2010. gadā — 70%, bet 2012. gadā sasniedza 79%.

Biežāk konstatētie pārkāpumi kases aparātu izmantošanā ir šādi: nepamatota naudas izsniegšana par atpakaļ atdotajām precēm; nepamatota darījumu anulēšana tā reģistrēšanas brīdī; nepamatota jau reģistrētu darījumu anulēšana; kases aparāta mācību režīma izmantošana, kā rezultātā darījumi netiek uzskaitīti; kases aparāts programēts tā, ka pārskatos netiek rādīti labojumi vai mācību režīma lietošana; produktu aizvietošana, palielinot ar PVN 0% likmi apliekamu produktu pārdošanas apjomu u.c.

Kases aparātā tiek reģistrēti saimnieciskās darbības rezultātā gūtie ieņēmumi, kas ir bāze pievienotās vērtības nodokļa un uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanai. Līdz ar to kases aparātu neizmantošana, darījumu neregistrēšana kases aparātā, iejaukšanās kases aparāta programmatūrā vai konstrukcijā tiek veikta ar mērķi samazināt budžetā maksājamo nodokļu summu, skaidrots valdības sēdē izskatītajos dokumentos.

Uz šī jautājuma izskatīšanu bija sapulcējušies vairāki nozares pārstāvji, kas pārmeta regulējuma nesaprotamību un gaidāmās lielās izmaksas tirgotājiem, kas būs nepieciešami sistēmu nomainīšanai. Tirgotāji arī puda pārliecību, ka valstij nav tādu resursu, lai cīnītos ar negodprātīgiem tirgotājiem. Ja mērķis ir uzraudzīt nodokļus, tad būtu jāatrod mazāk ietilpīgāki, mērķtiecīgāki risinājumi, puda tirgotāji.

Kā kompromisa risinājums tika piedāvāts regulējumu ieviest no 2015. gada tikai jaunajiem tirgotājiem, bet tiem, kas jau ir sistēmā — tikai no 2016. gada. Finanšu ministrija gan norādīja, ka šī ir valdības izšķiršanās. Lai gan šāds variants būtu pieņemams, tas atvieglots tikai uzņēmēju dzīvi, bet valstij šāda dubultā administrēšana izmaksās dārgāk, un tas gulsies uz nodokļu maksātāju pleciem.

Izskanēja priekšlikums arī pagarināt spēkā stāšanās termiņu par pusgadu, lai tirgotājiem ir ilgāks sagatavošanās laiks. Šo priekšlikumu valdība atbalstīja.

Audzējam steiku, bet paši ēdam kotletes

Sākums 1. lappusē.

Gaļas liellopu audzēšanas nozarē patlaban darbojas viens atzīts kooperatīvs — LPKS "ABC projekts", kas apvieno aptuveni 50 biedrus. Kooperatīvs noslēdzis ilgtermiņa līgumu ar Šveices partneri un sācis sarunas par Latvijā ražotās gaļas ar īpašu "Baltic Grassland beef" zīmolu pārdošanu. Šveicieši maksā par 15 — 20% augstāku iepirkuma cenu nekā Latvijā. "ABC projekts" atzīts par pērn visstraujāk augošo mazo kooperatīvu, šajā gadā būvēs lopu savākšanas punktu Kurzemē.

Pērn vasarā izveidotā gaļas liellopu audzētāju LPKS "B.E.E.F.lv" (tajā galvenokārt darbojas bioloģiskie ražotāji) direktore Ilze Meržvinska uzsver — gaļas liellopu audzēšanā lauksaimniekiem un pircējiem izpratne par šo nozari un tās produktiem patlaban vien veidojas. "Latvijā patērētājs vēl nav informēts par liellopu gaļas iespējamo dažādību — šķirņu īpatnībām, audzēšanas metodēm (bioloģiski vai konvencionāli) un citām īpatnībām. Protams, cilvēki, kas interesējas par sava uztura kvalitāti, paši rod informāciju no paziņām, zemniekiem, restorānu piedāvājuma, tomēr atbildīgajām valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām šajā virzienā vēl ir liels darbs veicams," tā I. Meržvinska.

Viņa pievērš uzmanību arī cilvēku pirktspējai. Patlaban viens iedzīvotājs gadā apēd vidēji 1,5 kg liellopu gaļas. Lielāko daļu no šā daudzuma veido piena lopkopības blakusprodukta (telu, bulļišu) gaļa, kam ražošanas izmaksas ir zemākas un līdz ar to arī cena veikalā ir zemāka nekā gaļas liellopu gaļai, ko galvenokārt var nopirkt tiešajā tirdzniecībā vai

veikalos, kur pārdod bioloģiskos produktus.

Latvijai ir unikāla iespēja radīt savu nišas produktu Eiropas tirgum, proti, ar bioloģiskajām metodēm audzētu gaļas liellopu gaļu. Gan I. Meržvinska, gan arī A. Siliņa uzsver — tieši bioloģiski un ganībās audzēti liellopi ir mūsu iespēja. "Zemes resursi šai saimniecīšanai vēl mums ir, jo mums ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, ko pašlaik neapsaimnieko un kas palēnām apaug ar krūmiem. Ir neskaitāmi piemēri, kur šīs platības nogana un izaudzē kvalitatīvu bioloģisko liellopu. "Vecās" Eiropas problēma savukārt ir tā, ka nav palikušas brīvas lauksaimniecības zemes un gaļas liellopi pārsvārā tiek audzēti intensīvi.

Zemkopības ministrijas viedoklis

Liellopu gaļas ražotājiem trūkst ilglaicīgas sadarbības ar pārstrādes uzņēmumiem. Nozarē trūkst ziņošu speciālistu, tostarp nepietiek kvalificētu darbinieku pārstrādes uzņēmumos gaļas sadalē.

Patērētājiem trūkst zināšanu par augstvērtīgas liellopu gaļas pagatavošanu. Liellopu gaļas patēriņa tendence valstī bija negatīva — kopš 2008. gada patēriņš samazinās vidēji par 10% ik gadu. Taču 2012. gada patēriņā bija vērojams neliels pieaugums, tam sasniedzot 13 000 tonnu. Iespējams, 2014. gadā var gaidīt patēriņa pieaugumu.

Nozares ārējās tirdzniecības bilancē Latvijā ir pozitīva gan gaļai, gan dzīvīem liellopiem.

Liellopu gaļas pašnodrošinājuma dati rāda, ka kopš 2007. gada valstī ražo vairāk gaļas, nekā patērē: 2012. gadā pašnodrošinājuma līmenis sasniedza 154%, bet 2011. gadā pat 180%, kas gan arī vistiešāk saistāms ar dzīvo liellopu eksportu 2011. gadā, kad lielos daudzumos notika liellopu eksports uz Turciju.

Globālā kontekstā liellopu gaļas nozarei raksturīgs gan ražošanas, gan patēriņa kāpums pasaulē, turklāt ES ražošanas apmērs nespēj nodrošināt iekšējo pieprasījumu. Kaut arī ES liellopu gaļas cena ir augstāka pasaulē, tomēr Latvijā liellopu gaļas cena ir zemāka nekā vidēji ES. Šie trīs nosacījumi apstiprina, ka nozarei Latvijā ir tālākas izaugsmes iespējas.

Latvijā gaļas liellopu nozarē galvenais mērķis ir augstvērtīgas un kvalitatīvas liellopu gaļas ražošana, patērētāju nodrošināšana ar Latvijā audzētu gaļas liellopu gaļu, kā arī konkurētspējas un eksporta iespēju palielināšana.

Sekmējot gaļas šķirņu liellopu un to krustojumu audzēšanu, liellopu sektoram ir visi nosacījumi konkurences veicināšanai gan vietējā, gan ES tirgū. Latvijā ir piemērota lauksaimniecības zeme, kas izmantojama gaļas liellopu audzēšanai. Liellopu audzēšana ir vidi saudzējoša nozare, kas piemērota bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanai.

2013. gadā Latvijā audzēja 34 478 liellopus. 2013. gada 9. mēnešos ievada 2007,8 tonnas, bet eksportēja uz ārzemēm 6629,8 tonnas liellopu gaļas. 2013. gadā ievada 260,9 tonnas dzīvu liellopu, bet eksportēja 6526,8 tonnas dzīvu liellopu.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Augulis: pensiju indeksācijā ņems vērā arī algu pieaugumu valstī

Senioru lietu padomes sēdē 11. februārī labklājības ministrs Uldis Augulis uzklaušija pensionārus pārstāvošo organizāciju viedokli par šī gada rudenī gaidāmo pensiju indeksāciju. Vienlaikus ministrs uzsvēra, ka ir sperts solis pareizā virzienā, lai pēc ekonomiskās krīzes pārvarēšanas strādātu pie pensiju indeksācijas pamatprincipiem, informē Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Liene Užule.

Labklājības ministrija (LM) piedāvā pensiju indeksācijā piemērot jaunu formulu, proti, indeksēt visas pensijas, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 25% no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem. Visām pensijām indeksētu noteiktu bāzes summu (pensiju vai tās daļu) – 2014. gadā šī summa

būtu 285 eiro jeb aptuveni 200 latī, bet turpmāk — 50% no iepriekšējā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī.

U. Augulis norāda — kaut arī ekonomiskā situācija valstī stabilizējas, joprojām ir jārisina jautājums par pensionāru situācijas uzlabošanu. Īpaši būtiska atbalsta nepieciešamība būs pēc 1. aprīļa, kad atvērsies elektroenerģijas tirgus. Tomēr šobrīd esam situācijā, kad jāstrādā jau pieņemta budžeta ietvaros. Risinot situāciju, U. Augulis tiksies ar finanšu ministru Andri Vilku, lai vienotos par papildu 1,6 milj. eiro nodrošināšanu pensiju indeksācijai 2014. gada rudenī.

Kopā pensiju un atlīdzību indeksācijai šogad nepieciešami 12 milj. eiro, no kuriem valsts budžetā jau ir piešķirti 10,4 milj. eiro, tomēr papildu vēl nepieciešami 1,6 milj. eiro.

Pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) datiem, 2013. gada de-

cembri VSAA uzskaitē bija 476,6 tūkst. vecuma pensijas saņēmēji, 71,7 tūkst. invaliditātes pensijas saņēmēji, 19,0 tūkst. apgādnieku zaudējuma pensijas saņēmēji, 3,6 tūkst. izdienas pensijas, kuras izmaksā no valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta, saņēmēji, 6,7 tūkst. izdienas pensijas, kuras izmaksā no valsts pamatbudžeta un administrē VSAA, saņēmēji (t.i., izņemot militārpersonu un SAB amatpersonu izdienas pensijas), 8,0 tūkst. atlīdzības par darbaspēka zaudējumu saņēmēji un 81 atlīdzības par apgādnieka zaudējumu saņēmējs.

LM jau iepriekš uzsvēra, ka šogad viens no galvenajiem uzdevumiem ir sagatavot jaunajam pensiju indeksācijas modelim nepieciešamos dokumentus, iesniedzot tos apstiprināšanai Saeimā. Tas ir jāizdara laicīgi, lai VSAA varētu savlaicīgi sagatavoties rudenī gaidāmajai pensiju indeksācijai. Atgādinām, ka Senioru lietu padomi iz-

veidoja, lai attīstītu efektīvu sadarbību ar pensionāru pārstāvjiem, izvērtētu aktuālās pensionāru problēmas, kā arī runātu par jautājumiem, kas saistīti ar senioru nodarbinātību un aktīvu novecošanos. Padomes galvenie uzdevumi ir izvērtēt sociālās politikas realizācijas ietekmi uz pensionāru dzīves apstākļiem, analizēt valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas aktualitātes, sniegt atzinumus par Ministru kabineta (MK) ziņojumu projektiem, kuri skar senioru dzīves līmeni, veicināt senioru dzīves apstākļu uzlabošanu sākot no iekļaušanu ministrijas un MK darba plānos, kā arī analizēt normatīvo aktu projektu iespējamo ietekmi uz senioru sociālo situāciju.

Senioru padomē piedalās Latvijas Pensionāru federācija, Latvijas Senioru alianse, Latgales Reģionālā senioru apvienība, Rīgas Aktīvo senioru alianse, kā arī ministriju un valsts pārvaldes iestāžu pārstāvji.

LAUKSAIMNIEKIEM

Eiropas Komisija ir gatava risināt regulas prasību radītās problēmas Latvijas gaļas kūpinātājiem

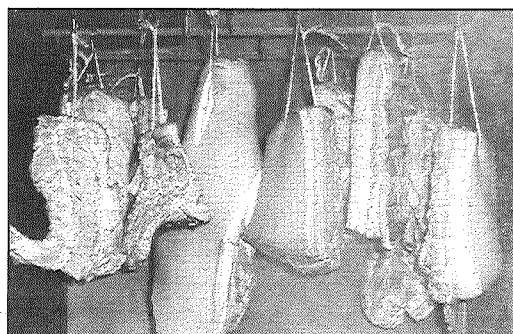
Zemkopības ministrija 10. februārī informēja Eiropas Komisiju (EK) par problēmām, kas saistītas ar Latvijas gaļas produkcijas (kūpinājumu) ražotāju spēju ievērot EK regulas prasības par benzo(a)pirēnu pieļaujamā daudzuma samazinājumu gaļai un tās izstrādājumos no 5 mikrogramiem uz kilogramu līdz 2 mikrogramiem uz kilogramu, kam jāstājas spēkā šā gada 1. septembrī.

Kā informē Zemkopības ministrijas

Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece, EK, lai apzinātu regulas jauno prasību negatīvo ietekmi uz Latvijas ražotājiem, kas skar arī patērētājus, aicina Latviju pēc iespējas ātrāk iesniegt datus par benzo(a)pirēna daudzuma kūpinājumos monitoringa rezultātiem. Latvija EK iesniegs arī datus par tradicionālās kūpināšanas tehnoloģiju īpatnībām un labas ražošanas prakses piemērošanu. Pēc situācijas apzināšanas EK lems par

pārejas posma pagarināšanu prasības piemērošanai par benzo(a)pirēna daudzuma samazināšanu vai arī citiem iespējamiem rīcības scenārijiem, piemēram, nacionālo atkāpi vai tml.

Jau ziņots, ka Zemkopības ministrija kopā ar gaļas ražotājiem kopš janvāra gatavo nepieciešamos datus, lai aizstāvētu Latvijas ražotājus un tradicionālo kūpināšanas tehnoloģiju turpmāku izmantošanu gaļas izstrādājumu ražošanā.



JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kuru koku pelnus vākt un kā tos uzglabāt?

Vākt var gan lapu, gan skuju koku pelnus. Tik vērtīgu metriālu kā koku pelni nedrīkst izmest atkritumos. Pelni jāvāc visu gadu un jāizmanto pavasarī vai rudenī.

Izmantojot pelnus kā mēslojumu, visus barības elementus augi izmanto daudz labāk nekā mēslojot ar ķīmiskajiem minerālmēsliem. Turklāt pelni nesatur hloru, kas ir svarīgi gan dārzeņiem, gan ogulājiem, gan kartupeļiem. Lapu koku pelni satur vairāk barības elementu nekā skuju koku pelni. Arī jaunu koku pelni, it sevišķi zariņu pelni, ir bagātāki ar barības vielām.

Pelnos ir gan kālijs un fosfors, gan kalcijs, magnijs un sērs, kā arī mikroelementi — bors, mangāns, molibdēns, cinks un dzelzs.

Jāatceras, ka koku pelni ir higroskopisks materiāls, kas strauji uzsūc mitrumu un zaudē savas pozitīvās īpašības. Pelni jāuzglabā sausās telpās ar pastāvīgu gaisa temperatūru, vislabāk — polietilēna maisos.

Kurām kultūrām pelni der, bet kurām — noteikti ne?

Pelni ir ne tikai lielisks mēslojums augiem, bet arī labs kalpojamais materiāls, kas samazina augsnes skābumu. Var dot 80 — 90 g/m² vai 800 — 900 kg/ha. Tāpēc tādām kultūrām kā krūmmellenes, dzērvenes, rododendri, acālijas, virši, kas ir skābumu mīlošas kultūras, koku pelnus izmantot nedrīkst.

Pelni palielina augsnes bāziskumu. Ja pH = 7 (bāziska jeb sārmaina augsne) vai augstāks, tad pelnu mikroelementi saistās augsnē un augiem kļūst neizmantojami. Tāpēc augsni ar pelniem varam mēslojot, ja tās pH ir zem septiņi, tas ir, augsne ir skāba.

Tā kā pelni samazina augsnes skābumu, samazinās arī patogēno sēņu skaits, jo to attīstībai labvēlīga ir tieši skāba vide. Neitrālā un gaisū caurlaidīgā augsnē labi attīstās un vairojas derīgie mikroorganismi, kas kavē patogēnu attīstību.

Ar pelniem varam arī kodināt graudaugu sēklas. Uz 100 kilogramiem sēklas jāņem 1,5 kilogrami lapu koku pelnu un 1,5 litrus ūdens. Ūdenim var pievienot 100 mililitrus ķiploku sulas. Kodināmajam materiālam jābūt veselīgam.

Atbildes sagatavoja LLKC Preiļu biroja augkopības konsultante I. Magdalenoka

Marta sākumā tiksies Austrumlatvijas reģiona graudu un rapša audzētāji

7. martā pulksten 10.30 Latgales pašvaldību lauksaimnieki tiek aicināti uz Rēzekni, kur Rēzeknes novada pašvaldības konferenču zālē (Atbrīvošanas alejā 95) notiks gadskārtējā Austrumlatvijas reģiona graudu un rapša audzētāju konference.

Tradicionāli konference tiek organizēta sadarbībā ar SIA «Latgales lauksaimniecības zinātnes centru» un akciju sabiedrību «Rēzeknes Dzirnāvieks». Ikreiz konferencē tiek sniegta aktuālākā zinātniskā un praktiskā informācija lauksaimniecības jomā.

Konferences darba kārtībā paredzētas Zemkopības ministrijas pārstāvju uzstāšanās, bet lielākā daļa laika būs veltīta sekojošām tēmām: graudu iepirkums un pakalpojumi; rapša, graudu pārdošanas un kooperācijas iespējas Austrumlatvijā; jaunākais graudaugu, rapša kultūru aizsardzībā un mēslošanā; 2013. gada izmēģinājumu rezultātu pārskats un ieteikumi graudu un rapšu audzēšanai 2014. gada sezonai. Savu dalību konferencē pieteikuši daudzu ārzemju firmu pārstāvji, lai iepazīstinātu ar

piedāvātās produkcijas jaunumiem. Noslēgumā paredzētas diskusijas.

Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs informē, ka konferences laikā tiks piedāvāta jaunākā informācija par graudaugu šķirnēm, mēslojumu, augu aizsardzības līdzekļiem, jaunāko tehniku, izmēģinājumu rezultātiem. SIA «Livani Ego Group» pārstāvis Gatis Pastars stāstīs par augsnes mēslojumu «Hubio».

Tuvāka informācija pa tālruni 29465004.

Sapropelis — gan mēslojums, gan augsnes uzlabotājs

Kas ir sapropelis un kā to pielietot dārzkopībā? Vārds sapropelis cēlies no grieķu vārdiem *sapros* — sapuvis un *pelos* — dūņas. Tas ir Latvijā iegūstama organiska viela — grunts nogulumu saldūdens ūdens krātuvēs — ezeros vai purvos zem kūdras, kas veidojas no augu un dzīvnieku atliekām.

Dārzkopībā sapropeli izmanto kā papildmēslojumu, taču tas nav svešs arī citās nozarēs, piemēram, būvniecībā un ķīmiskajā rūpniecībā. To pielieto arī ārstniecībā un skaistumkopšanā — dziedniecisko dūņu sastāvā.

Pareiza sagatavošana. Tīrs, no ezera vai purva izsūknēts, sa-

propelis lietošanai nav derīgs, jo dabiskā veidā tā ir miksta, gluma masa tumši pelēkā vai brūnā, melnā krāsā, kas satur ļoti daudz, aptuveni 90%, ūdens.

Katrā atradnes vietā iegūtais sapropelis ir atšķirīgs ne vien pēc krāsas, bet arī pēc barības vielu satura. Pat no vienas vietas dažādiem slāņiem iegūtais sapropelis var atšķirties pēc sastāva. Lai gan sapropeli ir visi augiem nepieciešamie elementi, to daudzums un attiecības var būt dažādas. Viens elements var būt lielā pārākumā, cits savukārt ļoti maz. Īpaši zems sapropeli var būt kālija saturs. Jāņem vērā, ka no dažādām vietām ņemtam sapro-

pelim būs arī atšķirīga reakcija, pH līmenis.

Ko dod sapropelis? Lai iegūtu vērtīgu mēslojumu, sapropelī ir jānostāvas, tas ir jāiedzīvinā, klāt piemaisot augsnes baktērijas un citus elementus. Parasti gatavā veidā tas nopērkams sajakumār ar kūdru.

Sapropelis augsnē sadalās samērā lēni. Sapropela mēslojums ne tikai paaugstina augu ražību, bet uzlabo arī augsnes struktūru.

Par veikalos nopērkamo sapropeli atbild ražotājfirma. Produktam jābūt klāt instrukcijai ar maisījuma sastāvu, pH līmeni, kā arī lietošanas devām.

«Dārzā»

Apstiprināts Preiļu novada domes 2014. gada budžets

23. janvārī Preiļu novada domes sēdē deputāti apstiprināja Preiļu novada budžetu 2014. gadam. Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi apstiprināti summā 7 897 787 eiro, izdevumi – 9 242 220 eiro. Līdzekļu atlikumu uz gada sākumu sastādīja 1 344 433 eiro, no kuriem 73 000 eiro – faktiskais budžeta līdzekļu atlikums uz šī gada sākumu, bet pārējā summa – līdzekļu atlikums no Eiropas Savienības projektiem, kuru realizācija turpināsies šogad. Sīkāk par budžetu informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Pamatbudžeta ieņēmumi

Preiļu novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu lielākā daļa tiek plānota no iedzīvotāju ienākuma nodokļa – 4 057 537 eiro, no Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda dotācijas – 1 321 500 eiro, mērķdotācijas no valsts budžeta pamata, vispārējai vidējai, interešu izglītībai un piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībai – 1 084 713 eiro. Ieņēmumi 429 567 eiro apmērā paredzēti no maksas pakalpojumiem, 260 150 eiro – no nekustamā īpašuma nodokļa par zemi un ēkām. 227 002 eiro ieplānots saņemt kā maksājumus no valsts budžeta (mūzikas un mākslas skolām, sporta izglītības programmām un brīvpusdienām 1. un 2. klases izglītojamajiem), norēķini ar pašvaldību budžetiem, ko galvenokārt sastāda ieņēmumi par citu pašvaldību skolēniem, kuri mācās Preiļu novada izglītības iestādēs, paredzēti 223 534 eiro apjoma, dotācija no ieņēmumu izlīdzināšanas – 117 409 eiro. Projektu līdzfinansējums ieplānots 98 890 eiro, azartspēļu nodoklis – 32 015 eiro, no pašvaldības īpašuma realizācijas un iznomāšanas paredzēts saņemt 15 083 eiro.

Pamatbudžeta izdevumos arī šogad dome paredzējusi līdzekļus skolēnu ēdināšanai no 3. līdz 9. klasei

Lielākā budžeta izdevumu daļa tiek atvēlēta izglītībai – kopumā 4 399 265 eiro.

Līdzekļi atvēlēti novada izglītības iestāžu, izglītības pārvaldes un informācijas tehnoloģiju centra uzturēšanai, transporta izdevumu segšanai skolēnu pārvadāšanai. Izdevumos ietilpst arī mērķdotācija pedagogu atalgojumam un dotācija bērnu ēdināšanai 1.–2. klasēs. Līdz šī mācību gada beigām 53 772 eiro no domes budžeta atvēlēti 3.–9. klašu skolēnu ēdināšanas nodrošināšanai, transporta kompensācijai bērniem un skolotājiem ieplānoti 17 928 eiro. Līdzekļi 8537 eiro apmērā paredzēti olimpiāžu un sacensību uzvarētāju apbalvošanai, 11 725 eiro ieplānoti tradicionālajām dāvanām bērniem Ziemassvētkos.

Sajā sadaļā paredzēta arī pieaugušo sporta aktivitāšu finansēšana. No ieplānotajiem līdzekļiem 44 868 eiro apmērā tiks maksāta neliela atlīdzība treneriem, bet pārsvārā nauda tiks izmantota dažādu čempionātu organizēšanai, balvu iegādei, tiesniešiem, inventāra nodrošināšanai sacensībām, kā arī pieaugušo un veterānu komandu dalībai dažādos Latvijas un starptautiskos čempionātos. Šogad pirmo reizi tiek piešķirta dotācija, lai Preiļu komanda varētu startēt Latvijas futbola čempionāta pirmajā līgā, jo sacensībās ir piekrituši startēt arī daudzi Preiļu jaunieši, kuri mācās augstākajās mācību iestādēs un kuri jau ir startējuši virslīgas komandās.

Gada laikā ieplānots labiekārtot arī jaunizveidoto pilsētas atpūtas zonu peldvietu – uzstādīt masīvoka galdus ar soliem, pieejas laipu, balstošās troses pludmales ierobežošanai, iegādāties divas laivas, glābšanas vestes un ūdens velosipēdu.

Finansējums pieaudzis teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai

Kopējos teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai plānotos līdzekļus deputāti paredzējuši 1 367 724 eiro apmērā. Līdzekļi ieplānoti pilsētas, pagastu un Preiļu parka uzkopšanas un labiekārtošanas darbiem, pašvaldības dzīvokļu un mājokļu, kuri ir bēdīgā stāvoklī, remontdarbiem, tehniskās un ģeodēziskās uzmērīšanas projektiem.

111 666 eiro deputāti paredzēja attīstības pasākumiem novadā, no kuriem lielākie ieplānotie darbi ir diķu tīrīšana Preiļu parkā, parka ietvju atjaunošana, veco mākas šķūnišu pārbūve pie pašvaldības un sociālajiem dzīvokļiem, bērnu rotaļu laukumu pilnveidošana un sakārtošana, auto mašīnu stāvvietu jeb tā saucamo "kabatu" izbūve, centra laukuma labiekārtošana, Aizkalnes tautas nama apkures rekonstrukcija, apkures sistēmas ierīkošana Preiļu katoļu draudzes baznīcā un izdevumi iekšpagalmu remontiem – pašvaldības līdzmaksājums saskaņā ar iedzīvotāju iesniegumiem. Plānots uzsākt arī daudzdzīvokļu dzīvojamu māju iekšpagalmu remontu tehniskās dokumentācijas izstrādi.

100 740 eiro iedalīts ielu apgaismošanas izdevumiem novadā, kur ietilpst arī pilsētas ielu apgaismojuma pieslēguma tehnisko projektu izstrāde Valmieras un Kurzemes ielās, Aglonas un Kalnu ielas krustojumam, Liepu ielai no Ziedu ielas līdz krustojumam.

Sociālajā jomā tiks finansēti tikpat plaši pakalpojumu klāsts kā iepriekšējā gadā

Sociālajai aizsardzībai šajā gadā paredzēti 741 892 eiro liels finansējums, no kuriem 210 785 eiro ieplānots novada sociālā dienesta darbības nodrošināšanai, 214 001 eiro – sociālo pabalstu izmaksai, 135 470 eiro – pansionāta Preiļi darbībai, 65 619 eiro – krīzes centra darbības nodrošināšanai, 16 474 eiro – pakalpojumu centram "Liči", 17 216 eiro – sociālās aprūpes mājās pakalpojumu veikšanai.

73 364 eiro ir ieplānoti atbalstam sociālajai aizsardzībai, novada sociālo dzīvokļu uzturēšanai, līdzfinansējums bērnu vasaras nometnēm, atbalsts dažādām biedrībām – invalīdu, represēto, pensionāru biedrībām.

Pašvaldības finansējums atpūtai, kultūrai, veselībai

Atpūtai un kultūrai budžetā paredzēti līdzekļi kopumā 644 058 eiro. Finansējums ieplānots pasākumu organizēšanai

novadā un kultūras iestāžu uzturēšanas izdevumiem: Preiļu novada kultūras centram un pagastu kultūras namiem – 278 745 eiro, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejam – 89 145 eiro, Preiļu novada bibliotēkām – 269 274 eiro apmērā.

Veselības aprūpei budžetā paredzēti līdzekļi 71 583 eiro plānoti izmantot līdzfinansējumam dzemdību nodaļas darbībai, kredīta apmaksai par iepriekšējā gadā veiktajiem renovācijas darbiem SIA "Preiļu slimnīca", atbalstam Sarkanā Krusta biedrības Preiļu nodaļai, fizioterapeita pakalpojumu apmaksai novada skolās un atbalstam asins donoriem.

Deputāti devīgi atbalsta biedrību projektus un iedzīvotāju aktivitātes

Sadaļā «Ekonomiskā darbība» dažādiem pasākumiem paredzēti 79 125 eiro, no kuriem 22 474 eiro varēs izmantot biedrību iecerēto mazo projektu līdzfinansēšanai. Lai iesaistītu vairāk skolēnu nodarbinātības pasākumos vasarā, šogad palielināta dotācija šim mērķim, tā ieplānota 14 000 eiro apmērā. Līdzekļi šajā sadaļā plānoti arī tūrisma attīstības programmas realizācijai, velotrašu marķēšanai, kultūrvēsturisko zinju uzstādīšanai, māju siltināšanas energoefektivitātes auditu apmaksai.

Sabiedriskā kārtība un vadības dienesti

Sabiedriskajai kārtībai un drošībai iedalīts finansējums 124 143 eiro apmērā. Līdzekļi paredzēti pašvaldības policijas, bāriņtiesas un vispārējo vadības dienestu darbam, aizņēmumu, lizingu apmaksai un procentu maksājumiem, administrācijas, komiteju, komisiju, deputātu, vēlēšanu komisijas, pagastu pārvalžu, dzimtsarakstu nodaļas, novada būvvaldes uzturēšanai un darbības nodrošināšanai, kā arī novada publicitātei. Šogad informācijas aprīti iedzīvotājiem tiks nodrošināta ar informatīvo izdevumu "Preiļu Novada Vēstis", Latgales reģionālās televīzijas ziņu sižetiem, Preiļu novada ziņām "Latgales radio", radio "Super FM", Preiļu novada mājas lapu www.preili.lv.

Lietuvas vēstnieku interesē kultūras mantojums Latgalē

Sākums 1. lappusē.

10. februārī Lietuvas vēstnieks Latvijā Ričards Degutis ieradās Preiļos savā pirmajā oficiālajā vizītē, lai piedalītos Lietuvas mākslinieku gleznu izstādes "Labas!" noslēguma pasākumā, informē Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša.

Vizītes iniciators un organizators bija novadnieks, Preiļu Goda pilsonis, kinorežisors Jānis Streičs. Kā viņš pats izstādes noslēgumā jokoja – neoficiāls Latvijas vēstnieks Lietuvā.

Lietuvas vēstnieka vizītes mērķis bija veidot pamatu Preiļu novada un Latgales sadarbībai un kultūras apmaiņai ar Lietuvu. Tieši tāpēc vizītes laikā vēstnieku visvairāk interesēja kultūras mantojuma iestādes.

Pēc oficiālās tikšanās Preiļu novada domē vēstnieks apmeklēja Preiļu galveno bibliotēku, interesējās par lietuviešu literatūru, iepazīnās ar novadpētniecības materiālu nodaļu. Īpašu sajūsmu izraisīja par Jāni Streiču savāktie materiāli.

Vēstnieks tikās ar keramiķi Jāzepu Čerņavski, iepazīnās ar muzeja jauno ekspozīciju "Mūžs virpas aplots". Sarunas bija par keramikas tradīciju saglabāšanu un attīstības iespējām, nepieciešamo atbalstu. Viena no idejām bija sarīkot plašu podniecības darbu izstādi Lietuvā, kādā no Dzūkijas novada pilsētām. Izstādes noslēgumā saruna izveidojās par konkrētām sadarbības for-



● Kultūras cilvēki – latvietis Jānis Streičs un lietuvietis Ričards Degutis, aplūkojot gleznu. Foto: G. Vilcāns

mām starp Latgali un Lietuvu.

Tika saņemts uzaicinājums māksliniekiem piedalīties tradicionālajos Veisiejas plenēros Dzūkijas novadā, no kurienes atceļojusi arī izstāde "Labas!"

Veisija ir pazīstama arī ar koktēlnieku plenēriem. Sv. Jurgā galerijā ir izveidota Sv. Jurgā skulptūru kolekcija, kuru ar vēstnieka un J. Streiča atbalstu būtu iespējams redzēt arī Preiļos.

Vēstnieks Ričards Degutis un Jānis Streičs kā īpašu Lietuvas kultūras mantojuma vērtību izcēla tradīcijas balstītos kokgriezumus. Kokgriezēju plenēri ir slavēti Rokiškos. Tur izveidots Digitālais koka amatu muzejs. Lietuvas vēstnieks piedāvāja savu atbalstu Lietuvas kokgriezēju Antana Česnuļa un Gintauts Akstīna veidoto koka skulptūru izstāžu sarīkošanā

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

AGLONAS NOVADĀ

Biedrībai «Neaizmirstule» daudz padarītu darbu un ieceru šim gadam

«Atbalsts Aglonas novada biedrības «Neaizmirstule» darbībai», zem šāda kopīga virsraksta var pulcināt daudzās projekta aktivitātes, kas tika uzsāktas pērn. Par paveikto stāsta biedrības «Neaizmirstule» īstenotā projekta vadītāja Ineta Valaine.

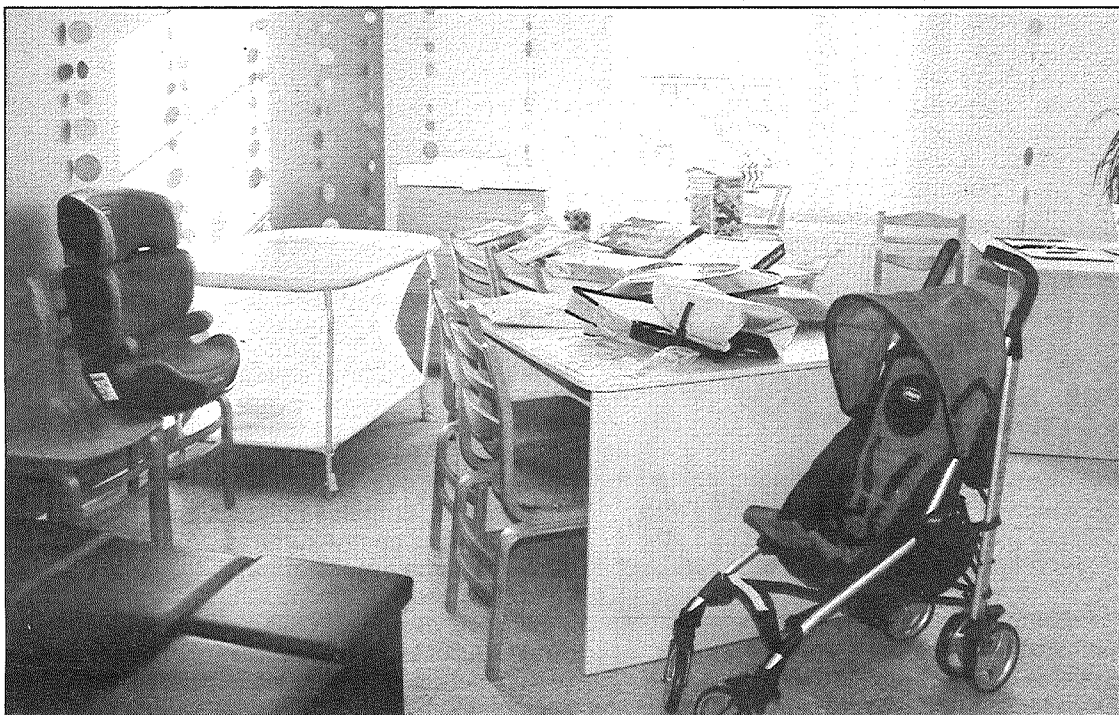
Pagājušajā gadā biedrība strādājusi intensīvi un īsā laikā posmā paveikusi virkni dažādu darbu. Pērn sarīkotas divas talkas Cirišu dabas parka teritorijā. Sarīkots konkurss un forums «Uzdrikties Aglonā». Notikušas piecas nodarbības «Es — tev, tu — man», labdarības akcija «Klusais eņģeļa pieskāriens». Ar interesi daudzi piedalījušies radošajā ziepju gatavošanas darbnīcā. Tiem, kas paši plāno ķerties pie nopietnākiem darbiem, sarīkotas apmācības par finansējuma piesaistīšanas iespējām.

Biedrības «Neaizmirstule» biedri aktīvi piedalījušies Preiļu NVO rīkotajās aktivitātēs, Aglonas novada domes un komiteju sēdēs, dažādu aktuālu jautājumu sabiedriskajās apspriešanās, kā arī devušies pieredzes apmaiņas braucienā pie kolēģiem uz Alū-

snī. Vēl noslēgti četri partnerības līgumi, tajā skaitā trīs līgumi noslēgti ar sadarbības partneriem Alūksnē, bet viens Aglonā.

«Neaizmirstulei» piepulcējas jauni biedri, arvien vairāk kļūst brīvprātīgo palīgu. Sabiedrība par jaunumiem var uzzināt interneta mājas lapā www.neaizmirstule.lv, biedrība izdevusi savu kalendāru 2014. gadam.

I.Valaine stāsta, ka labas atsauksmes tiek saņemtas arī par līdz šim nebijušu pasākumu — resursu punktu jaunajiem vecākiem, kuriem nesen piedzimuši bērniņi. Skaidrs, ka pašreizējās spiedīgajās ekonomiskajās apstākļos visu nepieciešamo mazulim sagādāt ir grūti, tam nepieciešams liels finansējums. Tāpēc biedrība «Ideju stropā» nolēmusi nomāt telpu un jau piedāvā vecākiem nomai bērniņam nepieciešamās lietas. Kā ļoti kvalitatīvi un ērti novērtēti mazulu ratiņi. Vēl tur ir bērnu sēdekļi automašīnām, vairāki trīsriteņu velosipēdi, galds mazulišu pārtīšanai, mazgājamā vanniņa, arī sētiņa un ķengursoma. Tiesa, par šāda resursu punkta esamību lietas kursā pagaidām aglonieši un biedrības biedri, taču informācija tiek nodota interesentiem arī



● Ratiņi, trīsriteņi, sēdekļi bērnu pārvadāšanai automašīnās, pārtinamais galdīnš, ķengursoma un citas nepieciešamas lietas jaunie Aglonas novada vecāki tagad var nomāt biedrības «Neaizmirstule» iekārtotajā resursu punktā jaunajām ģimenēm.

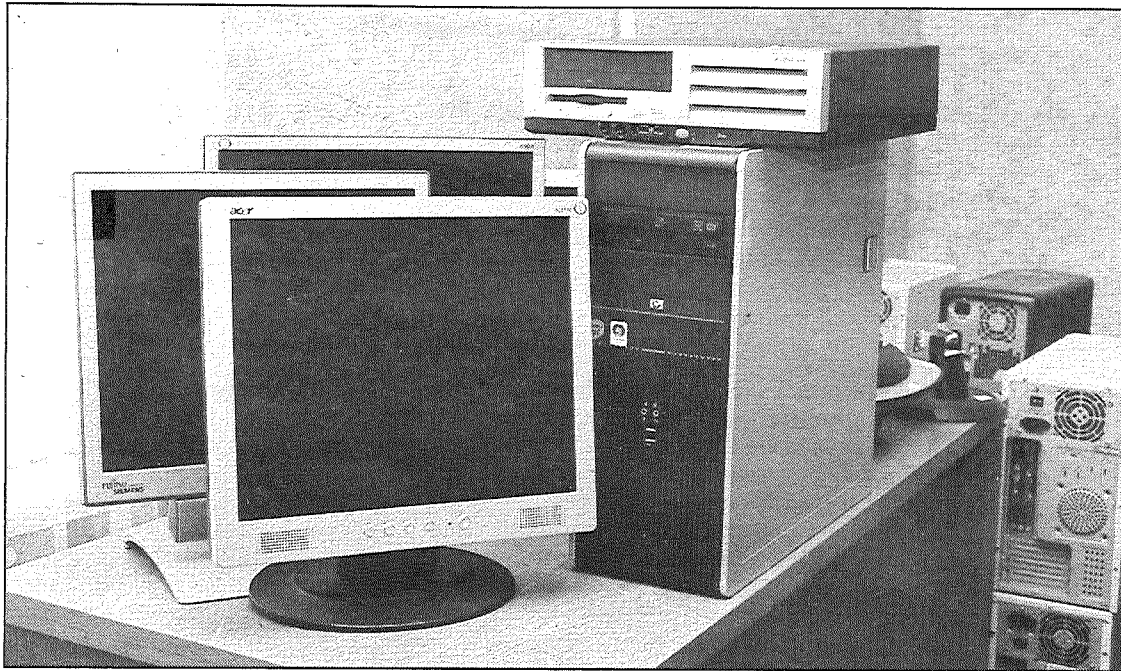
attālākās novada pagastu sētās, kur mīt jaunas ģimenes. Projekta īstenošana uzsākta pagājušā gada augustā un turpināsies līdz 2015. gada decembrim, saņemot

Sabiedrības integrācijas fonda atbalstu 2014. un 2015. gada plāniem. I.Valaine stāsta, ka kopējās izmaksas tika plānotas 30 tūkstošu latu jeb vairāk nekā

42 tūkstošu eiro apmērā. No šīs summas 90% ir Eiropas (95%) un valsts (5%) finansējums un tikai 10% jeb 4268,62 eiro ir biedrības «Neaizmirstule» finansējums.

RIEBIŅU NOVADĀ

Saņemts apjomīgs dāvinājums no Norvēģijas — datortehnika



● Riebiņu novada dome ir pateicīga norvēģiem, kuri sagādāja labu datortehniku.

Pateicoties brīvprātīgo personu grupai no Norvēģijas Karalistes «Help to schools and institutions» (Palīdzības organizēšana skolām un pārvaldes iestādēm) Gunnara Hansena vadībā, Riebiņu novada pašvaldība dāvinājumā saņēmusi lietotu datortehniku.

Kā stāsta novada domes izpilddirektors Āris Elsts, apjomīgo kravu, kuras kopējais svars bija aptuveni piecas tonnas, veidoja 280 monitori un 350 datori, kā arī

nepieciešamās iekārtas. Pašvaldībai nācās apmaksāt vienīgi transporta izmaksas dāvinājuma nogādāšanai no Norvēģijas līdz Riebiņiem.

Dāvinājums tiks izmantots, aizvietojot nolietoto datortehniku Riebiņu novada domē un tās iestādēs. Pie jaunām iespējām tagad tiek gan pašvaldība, gan visas novada skolas, arī centrālā bibliotēka un novada pirmsskolas izglītības iestāde. Pāris gadus lietotie datori nomainīs iestāžu rīcībā esošo astoņus un deviņus gadus veco tehniku. Kā atzīst iz-

pilddirektors, būs efektīvāka arī aplikāciju lietošana.

Globālajā tīmeklī pieejamā informācija, demonstrācijas, praktiskie uzdevumi, interaktīvie darbarīki palīdzēs skolēniem, bibliotēku apmeklētājiem labāk apgūt mācību saturu, patstāvīgi vingrināties, saņemot tūlītēju atgriezenisko saiti, risināt reālas problēmas, izmantojot datus, konsultēties ar ekspertiem un veidot kopīgus projektus interneta vidē.

Neliela daļa no dāvinātās datortehnikas tiks izmantota rezerves detaļām.

Āboli apēsti, zinātniski pētnieciskie darbi prezentēti

Ar zīmējumu izstādi «Dārza ceļvedis» sākumskolas klasēm un mini zinātniski pētniecisko darbu prezentāciju pamatskolas klasēm Riebiņu vidusskolā noslēgusies programma «Skolas auglis».



● Jaukais plakāts par Rūķi, kurš vāc augļus un dārzenus krājumus, bija kā sveiciens zemnieku saimniecībai «Eži», no kurienes skolēni saņēma ābolus.

Mācību iestādes direktore Ineta Anspoka pastāstīja, ka pēdējie āboli, ko programmas īstenošanai visām novada skolām piedāvāja zemnieku saimniecība «Eži» no Dagdas novada, gardu muti apēsti janvāra nogalē. Bērniem esot mazliet bēdīgi, ka programma jau galā, lai gan ziema turpinās un līdz pirmajiem dabīgajiem pavasara vitamīniem vēl tālu. Pērn augļus skolā ēduši visu februāri.

Direktore atzīst, ka iespēja skolēniem papildus sabalansētam ēdienam saņemt ābolus, bumbierus vai citus svaigus kārums, esot ļoti laba lieta. Ar piegādātājiem arī paveicies, jo āboli bijuši ļoti kvalitatīvi, vienāda lieluma. Saimniecībā «Eži» bijis iespējams veikt arī individuālus pasūtījumus, iegādāties, piemēram, bumbierus un veselīgas augļu sulas.

Sākumskolas audzēkņi programmas noslēguma pasākumam bija sagatavojuši zīmējumus par tēmu «Dārza ceļvedis». Katra klase savos darbos attēloja ko citu — ķirbi, kartupeli vai citu dārzeņu, zināja stāstīt par to nozīmi. Savukārt pamatskolas klašu audzēkņi jau decembrī sāka gatavot savas mini zinātniski pētniecisko darbu prezentācijas. Tas bija sava veida treniņš, jo, kļūstot par vidusskolēniem, viņiem nāksies bieži ar datora palīdzību veidot prezentācijas dažādos mācību priekšmetos. Pie tam sagatavotās prezentācijas un skolēnu veikumu vērtēja triju mācību priekšmetu skolotāji — bioloģijas, latviešu valodas un informātikas. Par darbu bērni saņēma atzīmes.

Riebiņu vidusskolas direktore I.Anspoka saka paldies zemnieku saimniecībai «Eži» par gardajiem augļiem, skolas ēdnīcas kolektīvam par pūlēm augļu izdalē, bet bērniem — par aktīvu piedalīšanos visos izglītojošajos pasākumos programmas «Skolas auglis» laikā.

Darbu sāk jaunie kultūras namu vadītāji

Darbu uzsākuši jaunie kultūras darbinieki Līvānu novadā. Turku saieta namu turpmāk vadīs Zaiga Ližbovska, savukārt Rudzātu saieta namu — Juris Ostrovskis, informē Līvānu novada sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļa. Uz vakantajām Rudzātu un Turku saieta namu vadītāju vietām bija pieteikušies 10 pretendenti.

4. februāri komisija, kurā darbojās Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, domes izpilddirektors Uldis Skreivers, domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļas vadītāja Ginta Kraukle, Līvānu kultūras centra direktore Līga Rubīne, kultūras centra menedžera Kristīne Kotāne, Rudzātu pagasta pārvaldes vadītāja Ruta Klībiķe, Turku pagasta pārvaldes vadītājs Aivars Smelcers, uzklaušoja pretendētus.

Tika nolemts, ka Turku saieta namu vadīs **Zaiga Ližbovska** (attēlā). Viņai ir augstākā izglītība, pieredze kultūras jomā, vadījusi deju kolektīvus Rēzeknē. Zaiga ar ģimeni atgriezies dzimtajā pusē.



Rudzātu saieta nama vadītājs būs **Juris Ostrovskis** (attēlā), ko sabiedrībā vairāk pazīst kā grupas «Patrioti.lv» līderi. Viņam ir augstākā izglītība un pieredze apjomīgu kultūras projektu (mūzikas festivālu) organizēšanā.



Novads starptautiskajās tūrisma izstādēs



● Izstādē Vācijā Latgales mākslas un amatniecības centra speciāliste Inese Butlere (no kreisās) kopā ar Ludzas tūrisma speciālisti Līgu Kondrāti.

Veiksmīgi noslēdzies aktīvais tūrisma izstāžu laiks. Līvānu novads šogad tika pārstāvēts starptautiskajās tūrisma izstādēs Somijā, Vācijā un Latvijā, informē Inita Paegle, Latgales mākslas un amatniecības centra kultūras tūrisma darba organizatore.

Somijas starptautiskajā izstādē «MATKA 2014», kas norisinājās šī gada janvārī Helsinkos, ar tūrisma iespējām Līvānu novadā un Latgalē iepazīstināja Latgales mākslas un amatniecības centra vadītāja Ilze Griezāne un Līvānu tūrisma organizatore Astērija Vucēna Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) organizētajā kopīgajā Latvijas stendā. Izstāde «MATKA» (tulkojumā

no somu valodas — «ceļojums») tradicionāli ir viena no pirmajām izstādēm, uz kuru dodas tūrisma nozares pārstāvji un speciālisti. Šogad izstādi apmeklēja arī bijušais Latvijas premjerministrs Valdis Dombrovskis, kas piedalījās izstādes laikā organizētajā paneldiskusijā un apskatīja arī Latvijas organizētos stendus.

Februāra sākumā Latgales mākslas un amatniecības centra speciāliste Inese Butlere devās pārstāvēt Līvānu novadu un Latgales reģionu uz Ziemeļvācijas vienu no visvairāk apmeklētajām starptautiskajām tūrisma izstādēm «Reisen Hamburg» Hamburgā. Savukārt tajā pašā laikā no 7. līdz 9. februārim Rīgā Latgales reģiona Attīstības aģentūras kopīgajā Latgales stendā

Līvānu novadu prezentēja Latgales mākslas un amatniecības centra kultūras tūrisma organizatore Inita Paegle un Līvānu novada tūrisma organizatore Astērija Vucēna. Līvānu novada speciālisti trīs dienu garumā izstādes apmeklētājiem stāstīja par apskates objektiem Līvānu pilsētā un novadā, par aktīvās atpūtas iespējām, naktsmitnēm, tradīcijām un pasākumiem. Pirmo reizi šāda veida izstādē tika prezentēts Līvānu firmas ēdiens «Dubnas un Daugavas akmeņi».

Jaunā tūrisma sezona tuvojas. Cerams, ka speciālistu dalība tūrisma izstādēs sekmēs Latvijas un ārzemju tūristu pieplūdumu Līvānu novadam un Latgales reģionam kopumā, sacīja Inita Paegle.

Skaidroja pacientiem, kā pareizi nodot analīzes

Pēc Līvānu novada iedzīvotāju vēlēšanās pašvaldības SIA «Līvānu slimnīca» sociālās rehabilitācijas nodaļa sadarbībā ar ārsti Alevtinu Grīnbergu organizēja apmācības «Preatalītiskie faktori asins un urīna analīzei» ar mērķi sniegt izglītojošu informāciju par analīžu pārbaudēm.

Kas jāzina, pacientam medicīnas iestādē nododot izmeklējamu materiālu?

Jābūt ārsta aizpildītam laboratorisko izmeklējumu nosūtījumam. Analīzes var nodot arī pēc paša vēlēšanās un pat anonīmi, tādā gadījumā laboratorisko izmeklējumu nosūtījumu aizpilda laboratorijas darbinieks.

Asins analīzes apmācīts personāls ņem no vēnas ar vienreiz lietojamām sistēmām. Savukārt materiāls (urīns, izkārnījumi, u.c.) jānodod tīros trauciņos. Nodot asinis izmeklējumiem vēlams tukšā dūšā un laboratorisko izmeklējumu rezultāti vienmēr jāinterpretē kopā ar pārējiem pacienta izmeklēšanas datiem, ko veic ārstējošais ārsts.

Pacientiem jāatceras, ka laboratoriskos izmeklējumus ietekmē daudzi faktori. Vieni no tiem ir saistīti ar pacientu: vecums, dzimums, rase, grūtniecība, ēšanas un fiziskās aktivitātes ieradumi, alkohola, nīkotīna, medikamentu, narkotiku un citu ķīmisko vielu ietekme. Savukārt citi faktori saistīti ar izmeklējamā materiāla paņemšanu: venozā žņauga uzlikšanas

ilgums, adatas diametrs, paņemto asiņu attiecība pret noteiktu reaktīvu, asins atšķaidījums ar infūzijas šķīdumiem, diennakts laiks, ķermeņa stāvoklis, ķermeņa noslogojums. Ietekmē arī faktori, kas saistīti ar izmeklējamā materiāla uzglabāšanu un transportēšanu. Katram izmeklējamajam parametram ir noteikts laiks, kurā veicama testēšana. Ļoti svarīgi ir ievērot noteiktos temperatūras režīmus, dažus izmeklējamus parametrus būtiski ietekmē saules gaisma un vibrācija. Arī pareiza dokumentācijas aizpildīšana ir būtiska visos posmos. Īsumā raksturojot jautājumus, kas saistīti ar laboratoriskā testa atbildes iegūšanu, klausītājiem tika sniegta informācija, cik faktori ietekmē analīžu rādītājus un cik svarīga ir pacienta

un medicīnas darbinieka laba sadarbība.

Pacientiem tika izskaidrots, ka, piemēram, asins analīzi glikozes noteikšanai var nodot jebkurā dienas laikā, bet rezultātus skaidrojot, jāņem vērā, cik ilgs laiks pagājis pēc ēšanas. Konstatējot paaugstinātus rādītājus, ārsts nozīmēs atkārtotu izmeklēšanu tukšā dūšā vai glikozes slodzes testu. Arī holesterīna līmeņa pārbaudei asinis var nodot jebkurā dienas laikā. Ja ir aizdomas par lipīdu vielu maiņas izmaiņām, tad asinis holesterīna, HDL, LDL, triglicerīdu noteikšanai jānodod vismaz 12 stundas pēc ēšanas.

Pasākuma apmeklētāji pateicās SIA «Līvānu slimnīca» darbiniekiem par svarīgās informācijas veselības jomā izskaidrošanu.

DOMES SĒDES LĒMUMI

Kārtējā Līvānu novada domes sēdē izskatīti vairāki jautājumi.

Par amata vienību sarakstiem un noteiktām mēneša darba algām

Domes sēdē nolemts apstiprināt Līvānu novada domes pārvaldes un administrācijas, kultūras centra un tās filiāļu, novada centrālās bibliotēkas un tās filiāļu, novada izglītības iestāžu, multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra «Kvartāls», izglītības pārvaldes, inženiertehnoloģiju un inovāciju centra, Latgales mākslas un amatniecības centra, novada bāriņtiesas, sociālā dienesta, pagastu pārvalžu, kapličas, alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra «Rožlejas», pagastu veselības punktu amatu vienību sarakstus un noteiktās mēneša darba algas no 2014. gada 1. janvāra.

Deputāti nobalsoja, sākot ar 2014. gada 1. janvāri, Līvānu novada pašvaldību kapitāla daļu turētāju atbildīgajiem darbiniekiem noteikt atalgojumu — 100 eiro mēnesī.

Apstiprināta Līvānu bērnu un jauniešu centra direktores Valentīnas Poikānes mēneša darba alga, sākot no 2014. gada 1.

janvāri, par direktores amatu — 762 eiro mēnesī, piemaksa par klašu audzinātāju metodiskās apvienības vadišanu — 42,69 eiro mēnesī.

Piešķir dāvanu 100 gadu jubilejā

Pašvaldības deputāti pieņēma lēmumu piešķirt dāvanu naudas izteiksmē 197,37 eiro (tajā skaitā 47,37 eiro iedzīvotāju ienākuma nodoklis) sakarā ar Līvānu novada iedzīvotājas B. 100 gadu jubileju.

Noteikta komisiju un valžu (darba grupu) darba apmaksu

Domes deputāti noteica domes komisiju, valžu (darba grupu) izdevumu maksimālo kopsummu 2014. gadā atbilstoši naudas summai, kas aprēķināta šādām komisiju, valžu (darba grupu) stund skaitam: administratīvajai komisijai — 150 stundas, zemes komisijai (tajā skaitā darba grupai) — 20 stundas, attīstības plānošanas komisijai — 50 stundas, dzīvokļu jautājumu komisijai — 150 stundas, privatizācijas un pašvaldības mantas atsavinā-

šanas komisijai — 50 stundas, kultūras un sporta komisijai — 160 stundas, administratīvo aktu strīdu komisijai — 50 stundas, vides uzraudzības un kārtības komisijai — 180 stundas, Rožupes, Jersikas, Turku, Rudzātu, Sutru pagasta valdei — 120 stundas katrai.

Atļauj pagarināt līgumu ar biedrību «Latvijas Sarkanais krusts» par telpu nomu

Deputāti izskatīja biedrības «Latvijas Sarkanais krusts» Līvānu novada nodaļas iesniegumu par nedzīvojamo telpu Smilšu ielā 3, Līvānos, nomas pagarināšanu un nomas maksas pārskatīšanu sakarā ar mājas sliktu stāvokli (nav ūdens un apkures) un SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» vēstuli «Par vienošanās projekta saskaņošanu» par nomas līguma termiņa pagarinājuma saskaņošanu. Biedrības «Latvijas Sarkanais krusts» Līvānu novada nodaļa bija 2003. gada 28. februārī noslēgusi līgumu par minēto telpu nomu ar tiesībām pagarināt līgumu uz gadu. Kopējā maksa noteikta 14,29 latu mēnesī.

Esošais līgums bija spēkā līdz 2013. gada 31. decembrim.

Pamatojoties uz spēkā esošo likumdošanu, domes deputāti nolēma atļaut SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» pagarināt ar biedrības «Latvijas Sarkanais krusts» Līvānu novada nodaļu noslēgto līgumu līdz 2014. gada 31. decembrim. Noteikta nomas maksa par telpām 1,42 eiro un PVN mēnesī.

Par Valsts kases aizdevumu procentu likmju maiņu

Domes sēdē pieņemts lēmums lūgt Valsts kasi atbalstīt aizdevuma procentu likmes maiņu no fiksētās uz mainīgo, piemērojot viena gada valsts aizdevuma procentu likmi, sekojošiem Līvānu novada domes ņemtajiem aizņēmumiem: ERAF projekta «Līvānu pilsētas ielu un daudzdzīvokļu māju kvartālu infrastruktūras uzlabošana» īstenošanai, ELFLA projekta «Pašvaldības ceļa Jersika — Daranka rekonstrukcija» un «Turku saieta nama būvniecība» īstenošanai.

Ziedi manai pilsētai

Preiļu bērnu un jauniešu centrā (BJC) skatāma vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas izstāde «Ziedi manai pilsētai», kas veltīta Preiļu dzimšanas dienai.

Februāris ir Preiļu pilsētas dzimšanas dienas mēnesis, tāpēc novada bērni un jaunieši tika aicināti veidot sveicienu savai pilsētai ziedu veidā. Bērnu atsaucība bija necerēti liela, «Novadniekam» stāstīja Anīta Kolosova, BJC metodiķe, izrādot izstādes eksponātus. Piedalījās gandrīz visu Preiļu novada izglītības iestāžu audzēkņi. Pārstāvētas Preiļu 1. pamatskola, Priekuļu un Pelēču pamatskolas, Preiļu 2. vidusskola, Preiļu novada vakara (maiņu) un neklātienēs vidusskola, Preiļu mūzikas un mākslas skola, BJC. Viens darbs iesniegts arī no Riebiņu vidusskolas. Tapuši gan individuālie, gan pulciņu, gan kolektīvie darbi. Pirmsskolas izglītības iestādes «Pasciņa» audzēkņi, kas BJC rīkotajā izstādē piedalījās pirmo reizi, iesnieguši gan kopīgi grupiņās veidotus puķu kompozīcijas, gan atsevišķi tapušus, gan ar māmiņu veidotus

darbus, piemēram, tulpu grozu.

Darbu autori izmantojuši visdažādākās tehnikas: zīmēšana, filcēšana, gleznošana, keramika, kvilings, origami, stikla un zīda apgleznošana, eļļas gleznojums, izšūšana ar krustdūrienu, darinājumi no koka un citiem materiāliem. Anīta Kolosova teic, ka noteikt labākos gandrīz ir neiespējami, bet tas arī nav mērķis, jo izstādē bija veltījums Preiļiem dzimšanas dienā, un katrs darbiņš ir dāvana. Apmeklētāji atzīst, ka izstādē ir fantastiska, krāšņa, un tam patiešām jāpiekrīt. Ziemas vidū ar rozā ziedīņiem uz ziedējušais zars, no kreppapīra tapušais groziņš ar dabiska izskata ciklamenām, no lina pakulām izlocītas puķes, no PET pudelēm veidoti zili ziedu zvani, no dzijas meistariņi uzburtas rozītes... Saulespuķes, magones, teiksmaini, apsarmojuši ziemas ziedi ar baltām zvaigznītēm pie katras ziedlapas, zeltainas rozes un desmiti citu bērnu fantāzijas radītu, ar mīlestību darinātu ziedu. Jāuzteic viņu pedagogi par to, ka iemācījuši, palīdzējuši un iedvesmojuši izgatavot kaut ko tik jauku.

Izstādē ar 174 darbiem piedalās 270



● Ieskats izstādē «Ziedi manai pilsētai».

dalībnieki vecumā no trīs līdz 19 gadiem. Apmeklētājiem ir iespēja nobalsot par to, kas iepaticies visvairāk. Izstāde bērnu un jauniešu centrā notiks līdz 28. februārim. Darbu autori tiks aicināti uz ikgadējo Radošo dienu BJC 15. aprīlī, lai kopīgi dar-

botos radošajās darbnīcās un lai saņemtu balvas vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas triju projektu — «Lidice», «Ziedi manai pilsētai» un «Trejveidīgas saules lec» dalībnieki un laureāti.

Metodiskā stunda pedagogiem

Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs (BJC) un novada izglītības pārvaldes klašu audzinātāju metodiskā apvienība sadarbībā ar Preiļu 1. pamatskolu organizēja semināru «Metodiskā stunda» no cikla «Labās prakses piemērs», informēja BJC direktore Aija Caune. Seminārā piedalījās skolu direktora vietnieki audzināšanas darbā, ārpusstundu darba organizatori, klašu audzinātāju metodisko komisiju vadītāji un pedagogi no Preiļu 1. pamatskolas, Pelēču pamatskolas, Aglonas internātvīdusskolas, Preiļu 2. vidusskolas, Preiļu Valsts ģimnāzijas, Preiļu novada vakara (maiņu) un neklātienēs vidusskolas, BJC, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas vidusskolas, Vārkavas pamatskolas.

Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste dalījās pieredzē par veiksmīgo

sadarbību ar skolas vecāku padomi un audzēkņu vecāku dibināto biedrību «Savai skolai», kā arī informēja par kopīgi realizētajiem projektiem. Semināra dalībnieki klātienē apskatīja Preiļu 1. pamatskolas rotaļu istabu, mākslas studiju un treniņu telpu. Biedrība «Savai skolai» tika dibināta ar mērķi piesaistīt papildus finansējumu skolas vajadzībām, kuras nevar vai nespēj nodrošināt valsts un pašvaldības finansējums.

Riebiņu vidusskolas direktore vietniece Natālija Smukša dalījās pārdomās par mūsdienīgajām tendencēm izglītībā — humānā pedagogija, tās principi (svarīgākais stundā — paškontrolē, pašvērtējums, pašpārbaude; centrā skolēns ar savām dabas dotībām, gribu, sajūtām, emocijām). «Humānā pedagogija — tas ir gudrības kauss, kurā savākts klasiskais, garīgi filozo-

fiskais, pedagogiskais un psiholoģiskais mantojums, kā arī mūsdienīgu labākā pieredze, kuras mērķis — cēlsirdīgas personības audzināšana. No pedagogiskās gudrības mēs varam pasmelt tik, cik spējam, un varam to vairot par tik, cik bagāti esam paši.» (S.Amonašvili). Laba stunda nebeidzas ar zvanu. Tā turpinās skolēnu un skolotāju domās, rīcībā, dzīvē.

Semināra turpinājumā pedagogi iepazīstināja ar pieredzes stāstiem. Klavdija Zarāne, Preiļu novada vakara (maiņu) un neklātienēs vidusskolas direktore, pastāstīja par pedējam skolēniem veltītu «Ziedu stundu». Skola veicina atbalstu pozitīvai uzvedībai, attieksmei un atbildībai. Preiļu 2. vidusskolas direktora vietniece Lilita Baško pastāstīja par patriotiskai audzināšanai veltītu stundu «Preiļi, Preiļi — tu pilsēta mana». Daina Erte, BJC

skolotāja, atklāja, kā noticis interešu izglītības programmas «Popgrupa Lāsītes» 15. izlaidums kā patecība par 15 kopā skaisti pavadītiem gadiem. Dace Kiulniece, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja, stāstīja par atklātnēm kā vēstures izziņāšanas avotu, Helēna Ērgle, Vārkavas vidusskolas skolotāja, — par skolas un ģimenes sadarbību. Inga Reine, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja, dalījās pieredzē par klases stundas «Tolerance pret citādo sabiedrībā» organizēšanu. Regīna Pastare, Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja, runāja par audzinātāju un vecāku sadarbības formām, izmantojot piemēru par skolā organizēto Mātes dienu. Ingūna Patmalniece, Preiļu Valsts ģimnāzijas direktora vietniece ārpusstundu darbā, informēja par projekta metodēm ārpusklases darba organizēšanā.

Lai interneta lietošana būtu droša

Riebiņu novada Rušonas bibliotēkā 11. februārī notika drošāka interneta diena. Par šī pasākuma norisi pastāstīja bibliotēkas vadītāja Inta Selicka.

Laika pavadišana sociālajos tīklos ir kļuvusi par jauniešu ikdienas sastāvdaļu. Pasaulē darbojas simtiem tīklu, kuros jaunieši pauž savu viedokli, apmainās vēstulēm, fotogrāfijām, veido interešu grupas, dienasgrāmatas. Latvijā viens no vispopulārākajiem ir sociālais tīkls draugiem.lv.

Drošāka interneta dienā Rušonas bibliotēkā ar skolēniem un jauniešiem notika saruna par to, ka interneta darbojas tie paši likumi, kas uz ielas. Apmeklētāji noskatījās videoblogu par sociālajiem tīkliem, to izmantošanu un drošību internetā. Dažiem joprojām liekas, ka sociālajos tīklos var rakstīt visu, kas ienāk prātā, paņūgāties par citiem, un ka neviens to neuzzinās. Taču tā nav. Vainīgo var atklāt, un tad nepatīkšanas būs neizbēgamas. Interneta vidē viss saglabājas uz mūžīgiem laikiem, tā nepazīst robežas un var nostrādāt pret ikvienu, kas pārkāpis pieklājības robežas.

Veidojot savu profilu kādā no tīkliem, vispirms jāpajautā sev, kāpēc es vēlos to darīt, jāuzzina vairāk par attiecīgo portālu. Jāpadomā arī, ko rakstīt zem sava profila, nedrīkst maldināt vai apvainot citus. Jo anonīms būsi,

jo labāk. Ikvienam ir jāsargā savas paroles, personas dati, lai krāpnieki neizmanto mūsu pašu mulķību.

Jaunieši, kas drošāka interneta dienā bija ieradušies Rušonas bibliotēkā, tika iztaujāti par saņemtiem nelogiskiem piedāvājumiem, par piesolītiem loteriju laimestiem, ko izmanto krāpnieki, lai iegūtu datus, skenētu informāciju arī no mobilajiem telefoniem. Izrādījās, ka ikviens bija saņēmis kādu paziņojumu par kādu loterijas laimestu, arī jocīgas vēstules, kurās pieprasīti personas dati. Ir svarīgi ar bērniem to pārrunāt, lai neiekultos nepatīkšanās.

Drošāka interneta dienā uzvars tika likta arī uz to, kādi pārkāpumi manīti bibliotēkā interneta lietotāju vidū. Nereti vienam cilvēkam tiek izveidoti vairāki profili, netiek aizvērtas mājas lapas, apmeklētāju profila var piekļūt bez problēmām, tiek pamestas neaizvērtas spēles. Šāda veida paviršība apdraud interneta lietotāja personību.

Bērni un jaunieši izklaidējas, bet izklaidēs internetē par pāraugt atkarībā, iekrīt citā pasaulē, kur nav emociju. Kontrolēsim sevi. Domāsim arī par ko citu — mājās nepadarītiem darbiem, skolas uzdevumiem, par to, ka jāizlasa kāda grāmata. Domāsim par līdzsvaru! Mēs visi veidojam interneta vidi un kopā veidosim to drošu, noslēgumā aicināja Inta Selicka.

Aizvadīts jauno vides pētnieku forums «Skolēni eksperimentē»

Livānu bērnu un jauniešu centrā (LBJC) notika jauno vides pētnieku foruma «Skolēni eksperimentē» Livānu novada kārtā, informēja Aija Skarbiniece, LBJC izglītības metodiķe.

Konkursam bija iesniegti četri darbi. Jaunsilavas pamatskolas 3. klases skolēns Adrians Slics skolotājas Maijas Ancānes vadībā bija sagatavojis darbu «Augu dīgšana un augšana nelabvēlīgos apstākļos», Rudzātu vidusskolas 6. klases skolnieks Dāvids Rubens — «Baterijas» (skolotāja Jolanta Ļubka-Tarasova), Livānu 1. vidusskolas 6. klases skolnieks Rūdolfs Kivlenieks — «Zummers-piksteris» (Andrejs Kāršenieks) un 7. klases skolēns Skaidris Skutelis — «Coca Colas» brīnumi» (Andrejs Kāršenieks). Darbi bija interesanti, pamācoši un izziņoši. Tika rūpīgi sekots līdzī un parādīts, kā augi spēj dīgt caur asfaltu, tika veidota baterija no citroniem, kas spēja iedegt spuldzīti, tika demonstrēta ierīce, kas, iedarbojoties elektromagnētiskajiem spēkiem, rada skaņas vibrācijas, tika atklāta populārā dzēriena «Coca Cola» reakcija uz dažādiem materiāliem un vielām, atklājot tās ietekmi uz cilvēka veselību.

Žūrija un tās vērtējums sastāvēja no divām daļām. Viena daļa



● Jauno vides pētnieku forumā.

— 75 procenti no kopvērtējuma tika uzticēti Livānu 1. vidusskolas 4. klases skolēniem, kas kopā ar skolotāju Anitu Vucinu sekoja līdzī ikviena eksperimenta gaitai un eksperimentētājiem uzdeva daudz interesantu, sarežģītu un iztēli rosinošu jautājumu. Skolēni par viņuprāt, interesantāko darbu balsoja ar konfekšu palīdzību. Otrā daļa — 25 procenti no kopvērtējuma tika uzticēti pieaugušo žūrijai — Livānu BJC darbiniekiem — Valentīnai Poikānei, Aijai Skarbiniecei, Anastasijai Laizānei, Albīnai Malahovskai, Dacei Rudzātie un Anitai Vucinai.

Lai gan uzvarētāju noteica vien divu konfekšu starpība, abu žūriju viedokļi sakrāja, un Livānu novadu Rīgā ar savu darbu pārstāvēs Dāvids Rubens.

Vides pētnieku konkursa mērķis ir veicināt skolēnu aktīvu vides izziņāšanu, aktivizēt un popularizēt skolēnu pētniecisko darbību, vides izglītības darbu izglītības iestādēs. Konkursu organizēja Livānu BJC sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru, bērnu un jauniešu vides izglītības centru «Rīgas dabaszinību skola», Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāti.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Bērnības miļākā līdzgaitniece — lelle

Preiļu galvenā bibliotēka ir to 33 Latvijas bibliotēku skaitā, kas iesaistījušās UNESCO programmā «Stāstu bibliotēkas». Nesen bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa pulcināja skatītājus un klausītājus uz pirmo pasākumu šajā programmā — «Lelles ceļojums cauri gadsimtiem». Šoreiz dalībnieki bija Preiļu 1. pamatskolas otro klašu audzēkņi un arī dažas māmiņas, kas kopā ar vēl mazākiem bērniņiem vēlējas vairāk uzzināt par visu mazu meiteņu, bet reizēm arī zēnu, miļāko bērnības rotaļlietu — lelli. Stāstus par lellēm papildināja šīs dienas varones — 2.a, 2.b un 2.c klases skolēnu atnestās lelles, kas rātni, apzinādamās savu svarīgo misiju un cita par citu skaistākas, rindā sēdēja sienmalē. No mājām nākušajām milulēm bija pievienojušās arī sabiedrības dāmas — daudzu simtu skatītāju apbrīnotās lelles no Jeļenas Mihailovas leļļu galerijas. Bibliotēkas vadītājas pienākumu izpildītājas vietniece Benita Ivdre mazajiem klausītājiem pastāstīja par to, kas ir «Stāstu bibliotēkas», un par paredzētajiem pasākumiem programmas ietvaros.

Lelles dzīvo līdzās cilvēkiem tūkstošiem gadu garumā

Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova iepazīstināja ar leļļu vēsturi, kas ir gandrīz tikpat gara kā cilvēces pastāvēšanas vēsture. Senie ēģiptieši jau 3000 — 2000 pirms mūsu ēras mirušajiem kapenēs līdzīgu deva ar ģeometriskām figūrām rotātas koka lelles, kam mati bija no māla vai koka pērlēm. 600 gadus pirms mūsu ēras bērnu kapos atrastas no māla, lupatām, koka, kaula, vaska, terakota vai zilonkaula darinātas lelles. Viduslaikos lelles izmantoja reliģiskos rituālos. Kopš sendienām līdz mūsu laikiem saglabājusies paraža Ziemeļsvētku laikā veidot Svēto ģimeni Betlēmē. Latīņamerikā ir populāra Gvadelupas Dievmāte, Japānā ar lellēm attēloja vēsturiskas personas.

15. gadsimtā Vācijā pirmo reizi sāka ražot lelles pārdošanai. Tās varēja nopirkt tirgos un pārdotavās. Lelles gatavoja no dažādiem materiāliem, — no koka, māla, lupatām, vaska, bet tajā laikā vēl nemācēja izgatavot tādās, kas kustinātu acis vai runātu. Lelles bija tērptas tā laika vācu sieviešu apģērbos. 1600. gadā leļļu galvas sāka ražot no glazēta māla, vēlāk arī no tragakanta — no Āzijā augoša auga iegūtas gumijas un no alabastra (ģipša paveids).

Pirmā lelle ar kustīgām acīm parādījies Holandē 1636. gadā, nedaudz vēlāk — arī lelles ar dabiskiem cilvēka matiem. 18. gadsimtā mazas meitenes jau varēja spēlēties ar tādām lellēm, kas prata grozīt un aizvērt acis, pateikt vārdu «mamma». Liekoties lelles tika ražotas pieaugušo izskatā.

Par pasaulē vismodernākajām tika atzītas Francijā izgatavotas lelles, un citu valstu ražotāji centās gatavot tām līdzīgas — tikpat izsmalcinātos tērpos ģērbtas un ar tikpat sarežģītām frizūrām, tomēr tas ne vienam neizdevās.

19. gadsimtā Vācijā sāka parādīties cita veida lelles. To galvas izgatavoja no papjēmašē (paņēmiens, kuram izmanto papiru un līmi). Izmantojot lodīšu savienojumu, locekļiem kļuva dabiskāks kustīgums. Galvu veidošanā izmantoja aizvien dažādākus materiālus, piemēram, porcelānu. Amerikā šajā laikā kļuva populāras lelles no auduma, ko pildīja ar sēnālām. Arī pirmās lelles, kas

parādījās Latvijā, pārsvarā bija no auduma, visbiežāk — pašu darinātas.

19. gadsimta beigās populārākas kļuva lelles — bēbiši, kas guva pārsvaru pār lellēm ar sieviešu figūrām.

1912. gadā sāka ražot vienu no pirmajām amerikāņu tēlu lellēm Kewpie, eņģeļiem līdzīgas figūriņas ar matu sprogu galvas vidū. Tās ražo līdz pat mūsdienām, jo ir ļoti iemīļotas.

Pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados leļļu ražošanā tika ieviesti tādi jaunumi kā acis, kas var aizvērties, ar plakstiņiem un skropstām, atvērta mute ar maziem zobīņiem. Lelles prata dzert un slavināties.

20. gadsimtā par katras meitenes sapņu lelli bija kļuvusi Bārbija. To ražošana uzsākta 1959. gadā. Bārbijas iekaroja visu pasauli vienā mirklī, tās tapa par meiteņu vismiļākajām un modernākajām lellēm. Tām locījās rokas, kājas un galva, spēlējoties tās varēja iesaistīt dažādās darbībās, bija maināms apģērbs, aksesuāri. Bārbijai bija savi mājas dzīvnieki, auto, māja, un joprojām popularitātes ziņā tās nav pārspētas. Šim lellēm ir nedabiski tieva sievietes figūra, blondi mati.

Sādus un vēl citus faktus par bērnības miļākajām līdzgaitniecēm, par materiāliem, tērpiem, par to, kādi vārdi lellēm doti, mazajiem klausītājiem pastāstīja Vilhelmine Jakimova.

Ievadam leļļu vēsturē sekoja saruna par leļļu izstādes raibo kompāniju, kuras sieviešu kārtas dalībnieces un dažādi «puīši» atšķīrās gan pēc gadu skaita, gan materiālu, apģērbu, kustību ziņā. Vieni viet draudzīgā bariņā bija apmetušās gan senas Latvijā ražotās lelles ar vienkāršām, primitīvām figūrām, bet tāpēc ne mazāk miļas, gan pašas jaunākas, no ārzemēm atceļojušās. Ģimeņmē kara un pēckara gados nebija līdzekļu dārgu rotaļlietu iegādei, un māmiņas savām meitām pašas šuva lellītes, piepildīja ar vati, vilnu vai lupatiņām, no krāsainiem dzīpariem izveidoja acis, lūpas, matus, darināja apģērbu. Ilgu laiku bērniem miļas bija lelles, kurām galva un rokas izgatavotas no mīksta materiāla, bet kājas un ķermenis no plastmasas. Tām bija miļīgas sejiņas, rozā vaidziņi, varēja ērti apsēdināt.

Latvijā mazāk, bet citās valstīs daudz leļļu ražo no koka. Viens no piemēriem, kas bija redzams arī izstādē bibliotēkā, bija Matr-



● «Stāstu bibliotēkā» — Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas stāsti par lellēm un to vēsturi. Uzstājas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova. Foto: A.Šņepsts



● Lelle Baiba.

joškas, — dažāda lieluma septiņas figūriņas, kas ievietoamas viena otrā, un ko vēl joprojām gatavo Krievijā. Daudzās ģimenēs krievu nacionālās lelles saglabājušās arī tagad, un to apstiprināja uz stāstu pasākumu atnākušie bērni. No Norvēģijas bija atceļojusi troļļu lellīte. Šim lellītem raksturīgi tas, ka rokām un kājām ir četri pirksti, tāpat kā «istajiem» troļļiem. Ko mūsdienu lelles prot darīt, parādīja kāda cita skaistule austrumniecēm raksturīgā tērpā un rotās — tā dziedāja un dejoja. Arī pirms gadiem 45 no Francijas atceļojušais Pjērs demonstrēja savu muzicēšanas prasmī. Leļļu sabiedrību papildināja pašlaik mazo meiteņu visvairāk kārotās un modē nākušās «monster high» lelles.

Katrai meitenei sava lelle ir pati miļākā un skaistākā, katrai tiek dots pats smukākais vārds.

Baibiņa un Aina — lelles tautas tērpos

Vairākas desmitgades pagājušajā gadsimtā, padomju laikos, daudzās mājās goda vietā — parasti uz kāda plaukta vai sekcijā aiz stikla — tika sēdinātas lelles tautas tērpos. Bērniem ar tām rotaļājies ļāva tikai pa retam.

Īpašos gadījumos — kāzās — tās sēdināja uz vieglo automašīnu, ar ko veda jauno pāri, dekorētā pārsega. Tautu meita bija daudzu mazu meiteņu sapnis, taču cenas dēļ ģimenes nevarēja to atļauties kā rotaļlietu. Visbiežāk tā tika uzdāvināta nozīmīgos svētkos. Par šādu lelli sapņoja arī kāda Preiļu apkaimē dzīvojoša meitene, kas šodien pazīstama kā mākslas zinātnieci doktore Antonija Vilcāne. Pat sešpadsmitās dzimšanas dienas priekšvakarā viņa kā dāvanu vēlējās saņemt nevis kādu rotu vai jaunu jaciņu, bet lelli. Mamma uzdāvināja Vācijā ražotu lelli. Tā tagad nodota muzejā. Stāstu par šo lelli atklāja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja vadītāja Tekla Bekeša. Viņa zināja pastāstīt arī par divām māsām — lellēm tautu tērpos, kas ikdienā glabājas muzeja fondos, bet šoreiz bija paņemtas līdz izstādei, — par Baibu un Ainu. Tās un arī vairākas citas dārgas rotaļlietas Latvijā sāka ražot pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados rūpnīcā «Straume». Baiba un Aina kļuva par kulta lellēm, tās bija ļoti iemīļotas. Baiba bija ģērbta Bārtas tautas tērpā ar uzdrukātiem rakstiem. Aina bija Latgalei raksturīgs apģērbs. Lelles kalpoja

arī kā prezentatīva dāvana, ko pasniedza uz Latviju atbraukušiem ciemiņiem, ņēma līdzi, dodoties uz ārzemēm, tās piemiņai pirka ārzemēs dzīvojošie latvieši. Baiba maksāja 11 rubļus, Aina — 14 rubļus. Padomju laikos tā bija liela nauda.

Mūsdienās arī tiek ražotas lelles tautiskajos tērpos — ļoti skaistas, ekskluzīvas un nesaldzināmi dārgākas, jo tās ir roku darbs. No vilnas austi rakstaini brunči, izšūtas blūzes, adītas zeķītes, ista sudraba sakta un pogas, darināts vainadziņš — tā izskatās mūsdienu lelles — tautu meitas.

Ar plašu un interesantu stāstījumu uzstājas arī uzņēmēja Jeļena Mihailova, leļļu galerijas Preiļos īpašniece, kas pati darina savas lelles.

Pasākumu papildināja arī grāmatu izstāde par lellēm un dzejoļu lasījumi. Bērni atbildēja uz konkursa jautājumiem un saņēma nelielas balvas, stāstīja par savām miļākajām lellēm.

Kas ir «Stāstu bibliotēkas»

Dalībai UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tiklā «Stāstu bibliotēkas» uzņemtas 33 bibliotēkas no visas Latvijas. No tām 18 bibliotēkas pievienojušās tiklam pirmo reizi. To skaitā arī Preiļu galvenā bibliotēka.

UNESCO tikla «Stāstu bibliotēkas» mērķis ir veicināt neformālo izglītību mantojuma jomā caur stāstniecību, sadarbojoties ar mantojuma, tradicionālās kultūras un stāstniecības jomas ekspertiem. Īpaši tiek uzsvērtas stāstu stāstīšanas, dokumentēšanas un popularizēšanas nozīme mūsdienu sabiedrībā. Tikla ietvaros organizētas aktivitātes vērstas uz bibliotēku radošo atbilstību un sadarbību, prasmēm sadarboties ar vietējo kopienu, nodrošinot savstarpējo komunikāciju un paaudžu saikņu stiprināšanu, kā arī bibliotēkas lomas izcelšanu informācijas apzināšanā, saglabāšanā un pieejamības nodrošināšanā.

Preiļu galvenajā bibliotēkā «Stāstu bibliotēkas» ietvaros paredzēti četri pasākumi. Uz nākamo — «Dzīves kuriozi» — tiek aicināti dažādu jociņu atgādājumu no dzīves stāstnieki.

L.Rancāne

DAUGAVPILS

Nikolaja vārti var kļūt par labāko būvi

Daugavpils pilsētas domes pilsētplānošanas un būvniecības departaments iesniedza pieteikumu dalībai konkursā nominācijā «Restaurācija». Komisija vērtēja objektu pēc vairākiem kritērijiem, tajā skaitā, arī darbu izpildes kvalitāti un jaunu tehnoloģiju pielietojumu, pasūtītāju atsauksmes.

Kā teica Latvijas Būvnieku asociācijas prezidents Mārcis Nikolajevs, Nikolaja vārti ir cienīgs nominants, kuram ir reālas iespējas uzvarēt. Speciālisti uzskata, ka restaurācija veikta augstā līmenī — celtnieku darbs var būt piemērs citiem.

Konkurss «Gada labākā būve

Latvijā» notiek katru gadu, tā mērķis ir informēt sabiedrību par mūsdienu būvobjektiem un nozāres sasniegumiem, moderno tehnoloģiju popularizēšanu.

Objektus visā Latvijā vērtēs līdz 7. martam, uzvarētāju apbalvošana notiks 28. martā.

Pagājušajā gadā galveno balvu nominācijā «Restaurācija» saņēma Marka Rotko mākslas centrs.

Nikolaja vārtu svinīga atklāšana ieplānota 16. maijā, Austrumbaltijas biznesa foruma laikā.

● **Daugavpilī bija ieradušies konkursa «Gada labākā būve Latvijā» pārstāvji, lai apskatītu Nikolaja vārtus cietoksni.**

«Latgales Laiks»



BALVI

Baltinavas Ontans debitē uz Nacionālā teātra skatuves

«Tas bija kaut kas vienreizējs un neatkārtojams — emocijas, ko saņēmām, vārdos nav aprakstāmas,» saka Baltinavas amatierteātra «Palādas» aktieris un Baltinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns. Imantam 10. janvāris bija ļoti īpaša diena, jo šajā datumā uz Latvijas Nacionālā teātra skatuves izrādē «Latgola.lv» Ontana lomā, kā ierasts, iejutās nevis Uldis Dumpis, bet viņš — cilvēks, kurš šo lugas varoni zina un pazīst vislabāk.

Piedāvājumu aizvīdot sasirgušo Uldi Dumpi Imants Slišāns saņēma no izrādes režisora Valda Lūriņa, kurš ieradās Baltinavā, lai pārrunātu nianšes un kopā noskatītos izrādes «Latgola.lv» ierakstu diskā. Imants atzīst, ka piekrita spēlēt, jo nebija laika daudz domāt. «Šajā laikā man bija jāpaspēj daudz. Centīgi skatījos ierakstus un mācījos vārdus. Pirms tam neviens neko nestāstīju. To, ka «Latgola.lv» aizvietošu sasirgušo galvenās lomas atveidotāju, zināja vien daži mani vistuvākie cilvēki,» stāsta Ontana lomas atveidotājs.

Mācijās pats un citi

Baltinavas amatierteātra «Palādas» kolektīvam Nacionālā teātra izrādes «Latgola.lv» sastāvs nebūt nav svešs. Viņi ir pazīstami kopš 2010. gada, kad Nacionālā teātra aktieru trupa, gatavojoties «Latgola.lv» pirmizrādei, divas dienas ciemojās Baltinavā. Imants teic, — iespējams, tieši šī pazišanās palīdzēja iejusties kolektīvā: «Saspēlēties ar aktieriem nebija grūti. Viņi visi ir ļoti atvērti, sirsnīgi un pozitīvi noskaņoti gan pret mani, gan visu mūsu «Palādu» kolektīvu.»

«Latgola.lv» uz Nacionālā teātra skatuves četru gadu laikā nospēlēja neskaitāmas reizes, tādēļ aktieru trupa pirms izrādēm uz kopmēģinājumiem vairs nenāk. Taču šis bija izņēmums. Lai Imants Slišāns izrādes dienā uz skatuves justos drošs un pārliecināts, uz vienīgo mēģinājumu, kas ilga sešas stundas, ieradās visi spēlējošie aktieri. «Teikšu, tā

bija ļoti laba un svētīga skola. «Palādās» aktieri pieraduši vairāk improvizēt un tik ļoti nepieturēties pie uzrakstītajiem garajiem tekstiem, savukārt «Latgola.lv» teksti ir daudz īsāki, salikti kompaktāk un dinamiskāk. Biju pārsteigts, cik ļoti strikti un konkrēti viņiem viss noteikts, — izrunājot vienu frāzi, jāatrodas konkrētā vietā uz skatuves, pēc tam — citā. Turklāt izrādē papildinā brīnišķīgās Valda Zilvera dziesmas un Imanta Urtāna bildes uz lielā ekrāna, kas tapušas Baltinavā visos četros gadalajos, parādot vietējos cilvēkus, dabu, ainavas un noskaņas,» stāsta Imants. Taču, būdams uz Nacionālā teātra skatuves, viņš tomēr pamanījās «Latgola.lv» scenārijā ienest jaunas vēsmas un papildināt tekstu ar dažām frāzēm no «Palādu» repertuāra. «Tas notika jau mēģinājumā. Pa teicu vienu savu frāzi un skatījos, kā uz to reaģēs režisors Valdis Lūriņš. Ja neiebilda, tātad viss kārtībā,» smaidot stāsta Imants.

Atļauj spēlēt savā pižikā

Ontana lomas atveidotājs ar gandarījumu stāsta, cik atsaucīgi un pretimnākoši bija visi teātra trupas aktieri. Viņu vidū arī Uldis Dumpis, kurš, neskatoties uz veselības likstām, ieradās gan mēģinājumā, gan izrādes pirmajā daļā. Viņš sniedza Imantam vērtīgus padomus, izrādes laikā stāvēja aizkulisēs un juta līdzī. «Protams, tas bija svarīgs atbalsts,» teic Ontana lomas atveidotājs. Imants izbaudīja arī to, cik daudz un bieži vienas izrādes laikā aktierim jāpārgērbjas. Piemēram, spēlējot savā amatierteātrī, viņam parasti uz skatuves ir tikai viens tērps — *pufaiņa* un *pižīks*, taču «Latgola.lv» Ontana lomas atveidotājam nācās pārgērbties vairākkārt. «Man vēlīgi piešķīra visus Ulda Dumpja apģērbus, kas paredzēti šai izrādei. Vienā ainā spēlēju vienā krekļā, nākamajā jau citā. Jāteic, ka jutos ļoti labi — bikses brīvas un ērtas, arī krekli, kā nākas. Turklāt režisors izrādīja lielu pretimnāk-



● «Visi ciši lobi cylvāki!» Izrādes «Latgola.lv» komanda kopā ar režisoru Valdi Lūriņu (pirmais no kreisās) Latvijas Nacionālajā teātrī pēc izrādes 10. janvārī. Ontans (Imants Slišāns) starp divām Annām — Daci Bonāti (Annes lomas atveidotāju Nacionālajā teātrī) un Anitu Ločmeli (lugas autori un Annes lomas atveidotāju Baltinavas amatierteātrī «Palādas»).

šanu, jo atļāva spēlēt ar *pižīku*, ko lieku galvā «Palādu» izrādēs,» atklāj Imants.

To var tikai čangals!

Protams, pirms izrādes uztraukums bija jūtams, taču, kā teic Baltinavas «Palādu» Ontans, tas bija uztraukums labā nozīmē — tāds, kas mobilizē darbu izdarīt pēc iespējas labāk. «Atbildības izjūta bija milzīga. Pirmkārt, tā bija lielākā auditorija, kuras priekšā spēlēju. Turklāt galvenā atbildība uz Nacionālā teātra skatuves bija tādēļ, ka spēlēju kopā ar profesionālu aktieru trupu, kas ar izrādē «Latgola.lv» gājuši pie skatītājiem vairāk nekā 100 reizi! Taču lomā iejutos samērā ātri — atraisijos, kad sajutu, ka viss notiek, kā vajag — publika smejas un dzīvo līdzī,» atminas Ontana lomas atveidotājs. Viņš neslēpj, ka pēc izrādes no jaunajiem kolēģiem Nacionālajā teātrī saņēmis apsvēikumus un apbrīnu par paveikto, jo, kā viņi teica, ne katrs profesionāls aktieris spējot tik ātri ielekt cita lo-

mā, turklāt pēc izrādes pasēdēšanā ar draudzīgo kolektīvu kāds teicis: «Nu tā tik *čangals* var — ar tādu krampī!».

Ja «Latgola.lv» iestudētu latviski, tas vairs nebūtu tas

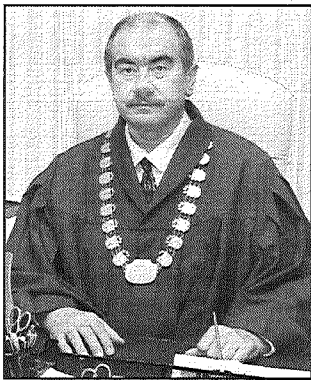
Izrāde pagājusi, Ontana loma veiksmīgi nospēlēta, nu Imants var kavēties patīkamās atmiņās par visu, kas noticis. Tie, kas pazīst darbīgo «Palādu» Ontanu un Baltinavas vidusskolas direktoru vienā personā, zina, cik ļoti svarīgi Imantam vienmēr bijis nest latgaliešu valodu ārpus dzimtā novada robežām. Tagad viņš var būt gandarīts, jo ar Anitas Ločmeles jeb Danskovītes (lugas autore) un režisora Valda Lūriņa gādību tas ir noticis! Imants atzīst, — jā, lugas popularitāte ir fenomenāla. Atjaunotās Latvijas valsts vēsturē «Latgola.lv» ir visvairāk apmeklētākā teātra izrāde. Vēl ceturtajā gadā pēc pirmizrādes zāle arvien vēl pilna, visas biļetes izpirktas! «Es zinu, ar kādu cieņu

un simpātijām pret Latgali, Baltinavu un mūsu valodu Valdis Lūriņš veidoja šo izrādē. Un tas viņam ir visai trūpi un izdevies! Tas ir attiecīgs jautājums. Rīgā uz skatuves skan latgaliešu valoda, bet uz vietas Latgalē paši latgalieši, kā tiek kaut neliela priekšnieka krēslā, tā kaunējas runāt tautas valodā. Domāju, ka tādi cilvēki kā Valdis Lūriņš, skatoties uz Latgali no malas, labāk redz mūsu vērtības, nekā mēs paši uz vietas. Jā, Danskovītes «Latgola.lv» jeb «Ontanā i Annē» ir parādīta dzīve un dzīvi cilvēki. Joki un dvēseles smeldze, smiekli un asaras ir tik cieši kopā — tā, kā tas ir dzīvē. Un nav nejaušība, ka Latvijas populārākā izrāde uzrunā cilvēkus latgaliski. Tik daudzi cilvēki sadzird savu sirdsbalsi, jo viņu saknes ir Latgalē. Ja «Latgola.lv» neiestudētu latgaliski, tas vairs nebūtu tas. Anita Ločmele un režisors Valdis Lūriņš ir izdarījuši apbrīnojamu darbu. Paldies viņiem par to!» teic Imants Slišāns.

«Vaduguns»

Augstākā tiesa nostājusies uz reformas ceļa

24. janvārī Rīgā notika Augstākās tiesas organizētā Mediju diena, kuras laikā tikām iepazīstināti ar AT jaunumiem, uzzinājām par mediju iespējām AT un par lietām, kas skar tiesības uz informāciju. Ar žurnālistiem tikās AT priekšsēdētājs Ivars BĪČKOVIČS (attēlā). Galvenais, aktuālākais jautājums, kam viņš pievērsās, — uzsāktā Latvijas Republikas tiesu sistēmas reforma, kas skars arī Augstākās tiesas darbu.



No 2017. gada 1. janvāra tiesu sistēmai jāsāk strādāt pilnīgi pēc jauna parauga. Saskaņā ar šībrīža regulējumu, būs rajona tiesas, apgabaltiesas un Augstākā tiesa tikai kā kasācijas instance.

Rajona tiesās savu gaitu sāks itin visas lietas. Līdz šim atsevišķas lietas (piemēram, sarežģītākas krimināllietas vai civilprasības no summas virs 150 tūkstošiem latu) jau no paša sākuma sāka skatīt tikai apgabaltiesa.

Apgabaltiesas nākotnē darbosies tikai kā apelācijas tiesas — veikts otrreizēju lietas izskatīšanu pēc būtības sūdzībā vai protestā izteikto prasību ietvaros.

Savukārt Augstākās tiesas trīs departamenti darbosies kā kasācijas instance — pārbaudīs zemākas instances tiesas sprieduma vai lēmuma tiesiskumu.

AT sēž uz čemodāniem

Augstākajā tiesā darbību tuvāko gadu laikā izbeigs Civillietu tiesu palāta un Krimināllietu tiesu palāta — apelācijas tiesu instances lietās, ko apgabaltiesas ir skatījušas kā pirmās instances tiesas. Paliks trīs AT departamenti: Civillietu, Krimināllietu un Administratīvo lietu departamenti.

— AT jau daļēji sēž uz čemodāniem, — žurnālistiem pavēstīja AT priekšsēdētājs I. Bičkovičs.

Pirmais solis — Krimināllietu tiesu palātas darbības izbeigšana. Jau tagad strauji tiek samazināts lietu pieplūdums. Palātas darbība pilnībā tiks apturēta šī gada beigās. To nosaka 2013. gada 19. decembrī veiktie grozījumi Kriminālprocesa likumā.

Civillietu tiesu palātas likvidēšana paredzēta līdz 2017. gada 1. janvārim. Patlaban pakāpeniski notiek lietu plūsmas samazināšana. Tiek izstrādāti grozījumi likumā, lai pārtrauktu apelācijas sūdzību pieplūdi šajā palātā.

I. Bičkovičs prognozē, ka noteikti Augstākajā tiesā izskatīšanai paliks arī kādas apelācijas kārtībā iesniegtas lietas pēc šiem palātu darbības gala termiņiem, bet tāpēc palātu darbība netiks pagarināta. Lietas tiks atdotas atpakaļ apgabaltiesām, kam tās būs jāskata citā kārtībā un procedūrā, t.sk. arī citiem tiesniešiem.

Vārds Senāts izņemts no visiem likumiem

— Uztraukumam nav pamata, — žurnālistiem puda AT priekšsēdētājs Bičkovičs, tomēr neslēpa savu un savu kolēģu viedokli, ka tiesu sistēmas reforma ir politisks solis, kam viņi kā profesionāļi īsti piekrist nevar. Liels ir sarūgtinājums par AT vēsturiskā nosaukuma Senāts zaudēšanu no 2014. gada 1. janvāra.

— Ceru, ka valsts atradīs iespēju tomēr atgriezties pie vēsturiskā nosaukuma, — tā I. Bičkovičs. — Pirmās brīvvalsts laikā jēdziens Augstākā tiesa bija Senāts (starp citu, decembrī tika atzīmēta Latvijas Senāta 95. gadadiena). Un kopš 1992. gada, likuma Par tiesu varu darbības laikā, bija Senāts ar trim departamentiem. AT un Tieslietu padomei liekas, ka pārsteidzīgs un nesaprotams ir likumdevēju lēmums mainīt nosaukumu un atteikties no vēsturiskā vārda Senāts. Mums nav likumdošanas iniciatīvas tiesību, mēģinājām runāt ar politiķiem neformāli, piedāvājām citus variantus, diemžēl īsti argumentēta diskusija nesanāca. Vārds Senāts izņemts no visiem LR likumiem.

Trauksmes zvans

Reformas rezultātā Augstākajai tiesai būs jāskatās arī ar tiesas darbinieku skaitliskā sastāva izmaiņām. Jau pārveidota kanceleja:

Senāta kancelejas un abu palātu kancelejas vietā izveidota viena AT kanceleja ar trim sekretariātiem.

Sāpīgs jautājums — tiesnešu liktenis. Patlaban ir 53 štata vietas, bet strādā 52 tiesneši. Absolūtais vairums ir AT pastāvīgi strādājoši, viņi ir Saeimas apstiprināti bez pilnvaru termiņa.

— Dīvainā kārtā šī reforma ietverta tikai likuma Par tiesu varu pārejas noteikumos. Saeima neatbild, ko darīt ar tiesnešiem, kuru tuvākajā nākotnē būs par daudz. Nav paredzēta ne pirmstermiņa pensija, ne izdienas pensija, — stāsta I. Bičkovičs. — AT tiesnešiem jāsasniedz normāls pensionēšanās vecums un jābūt 20 darba gadu stāžam. Vairākiem ir stāžs, bet pietrūkst 2 — 3 gadu no normāla pensionēšanās vecuma. Vēl viens risinājums — ja kāds tiesnesis pats piekritis un izteikts vēlēšanos strādāt apgabaltiesā vai rajona tiesā, to varēs, saglabājot AT tiesneša algu. Nav risināts arī jautājums par kādām kompensācijām, kā tas ir, piemēram, demisionējušas valdības ministriem u.c. amatpersonām. Mēs mēģinām zvanīt trauksmes zvanu, — atklāj I. Bičkovičs.

Reforma skars arī tiesnešu palīgus, kancelejas darbiniekus. Ideālā variantā katram AT tiesnesim būtu nepieciešami vairāki palīgi. Pašai AT noderētu īpašs Analītiskais dienests, kas nodarbotos ar pētniecisko darbu.

— Ceram, ka uz šīs reformas bāzes izdosies palielināt atlikušās AT daļas jaudu un kapacitāti, — tā I. Bičkovičs.

Reforma — politiskā griba

Tiek prognozēts, ka galarezultātā no 53 tiesnešiem varētu palikt 40, kas būtu optimāls skaits, lai, pirmkārt, mazinātu lietu skatīšanas termiņus (īpaša problēma — civillietu skatīšana AT, to plūsmā turpina pieaugt).

I. Bičkovičs uzskata, ka tiesu efektivitātes problēma radusies līdz ar ekonomisko krīzi. Nesaskaņas komerciālajās attiecībās, finanšu strīdus cilvēkiem un uzņēmumiem nācās risināt, sniedzot prasības tiesā.

— Civillietu lavīna strauji uzkrīta Latvijas tiesās, nepaliekoties tiesu resursiem, budžetam, — visai tēlainis ir I. Bičkovičs.

Reforma esot veikta sabiedrības skaidrības labā.

— Kas tad nebija skaidrs? Tiesu sistēma veidota gadiem, īpašu defektu nebija. Reforma — tikai politiskā griba, — atkārtoti uzsver I. Bičkovičs, atgādinot, ka ideja par to ir gana veca. Savulaik (pirms vairāk kā 10 gadiem) ministre Ingrīda Labucka pirmā izteicās par tiro trīspakāpju tiesu sistēmu. Tad nāca un gāja daudzi ministri. Jautājums ideju līmenī ik pa brīdim uzplaiksnīja. Pirms diviem gadiem reforma tika iekustināta.

— Jā, ir vairākas valstis, kur ir šāda trīspakāpju tiesu sistēma (piemēram, Lietuvā), bet ir arī citādas sistēmas. Mums bija iestrādājies modelis, — uzskata I. Bičkovičs, paužot bažas par lietu skatīšanu turpmāk un vērsot uzmanību uz nepieciešamību celt rajona tiesu kompetenci. Kā jau teikts iepriekš, — rajona tiesās, kas būs pirmās instances tiesas visās lietās, nu nāks arī smagākas lietas, ko jau no iesākuma skatīja apgabaltiesas. Nebūs vienkārši skatīt arī tik specifiskas, īpašas kategorijas lietas kā autortiesības, intelektuālais īpašums, personu izdošana kriminālvajāšanai citām valstīm.

— AT nav ne ierosinājusi, ne atbalstījusi šo reformu. AT nav priecīga par to, bet esam noskaņojušies darīt. Ceram ko atgūt — piemēram, nosaukumu, struktūru, — teica I. Bičkovičs.

Ē. Bondarenko

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Apledojušu ceļu dēļ notikušas smagas avārijas, ir cietušie un bojā gājušie

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka reģionā dažu dienu laikā tikuši reģistrēti 48 ceļu satiksmes negadījumi — tajā skaitā septiņos negadījumos ir cietušie un bojā gājušie. Tā Rēzeknes iecirkņa teritorijā reģistrēti četri smagi ceļu satiksmes negadījumi, Krāslavas iecirknī — divi (viens bojā gājušais), bet Balvu iecirknī noticis viens traģisks negadījums, kurā gājuši bojā trīs cilvēki.

✓ 7. februārī ap pulksten 22.00 Robežnieku pagastā automašīnas Mitsubishi vadītājs, kurš dzimis 1993. gadā, nesavaldīgi transportlīdzekli un nobrauca no grants ceļa. Automašīna sāka kūleņot un apgāzās. Negadījuma rezultātā vadītājs gāja bojā, bet 1996. gadā dzimusi pasažiere ar sasitumiem nogādāta slimnīcā. Policijā uzsākts kriminālprocess, notiek negadījuma izmeklēšana.

✓ 8. februārī ap pulksten 10.40 Kalniešu pagastā uz šosejas notika divu automašīnu sadursme — 1970. gadā dzimis automašīnas Mercedes vadītājs nesavaldīgi spēkrata stūri, rezultātā auto sadūrās ar pretim braucošo Toyota. Negadījumā dažādas traumas guva Toyota vadītājs, 1966. gadā dzimis vīrietis, kā arī Mercedes vadītājs. Policija informē, ka Toyota atradās četrgadīgs zēns, taču, par laimi, puisēns guva tikai sasitumu.

✓ 7. februārī ap pulksten 9.45 Rēzeknē kāds 1070. gadā dzimis velosipēdists strauji veica kreiso pagriezienu, iebrauca pretējā braukšanas joslā un sadūrās ar automašīnu. Riteņbraucējs krita, guva kājas lūzumu un tika nogādāts slimnīcā.

✓ Tajā pašā dienā ap pulksten 14.30 Maltā ceļu nesadalīja divas automašīnas — Opel un Volvo. Negadījumā cieta divi Opel pasažieri, 1976. gadā dzimis vīrietis un 1941. gadā dzimusi sieviete. Abi ar galvas traumām nogādāti slimnīcā. Policija skaidro notikuma apstākļus.

✓ Traģisks negadījums notika 8. februārī Bērzkālnes pagastā uz autoceļa Balvi — Viļaka, kur notika VW un Land Rover sadursme. 1968. gadā dzimusi sieviete netika galā ar automašīnas VW vadību, kurai uz slidenā ceļa sākās sānslide. Rezultātā viss beidzās ar negadījumu, kurā gāja bojā VW vadītāja un divi viņas bērni — 1992. gadā dzimis jauniešs un 2000. gadā dzimusi meitene. Policijā ir uzsākts kriminālprocess, notiek negadījuma izmeklēšana un visu apstākļu noskaidrošana.

A. Laizāne uzsver, ka lielākajai daļai notikušo avāriju cēlonis bija slidens ceļš.

Točkas Latgalē paliek bez preces

Apturēta jaudīga nelegālā alkohola ražotne. Vairākas točkas Latgalē paliks bez preces, ziņo inspektore A. Laizāne.

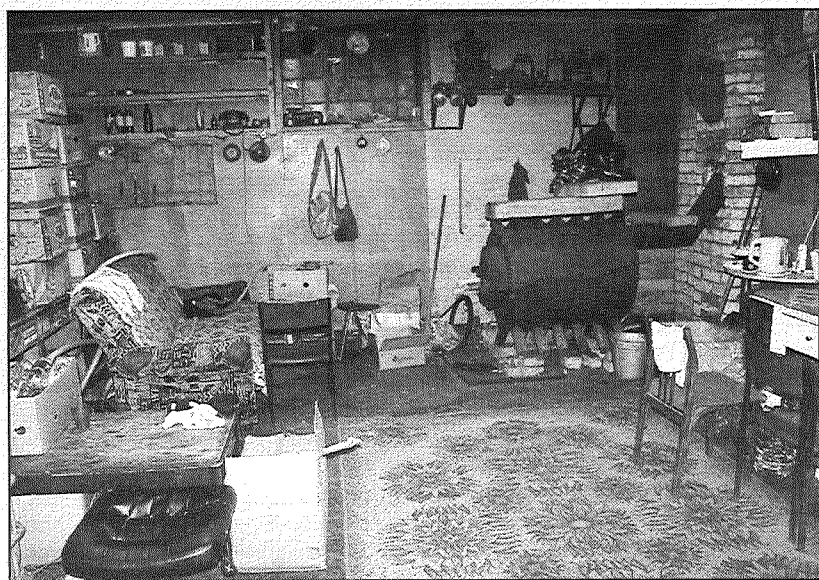
Turpinot operatīvos pasākumus nelegālā alkohola apkarošanā, kādā privātsektorā Daugavpilī tika uzzieta un apturēta apjomīga nelegālā alkohola rūpnīca. Tika atsavināta pašbrūvēta dzira, kura bija paredzēta tālākai izplatīšanai točkās.

Vispirms Daugavpils iecirkņa kriminālpolicijas darbinieki, veicot operatīvos pasākumus, apturēja kādu transportlīdzekli, kurā tika konstatēta 1000 litru tilpuma tvertne, kas piepildīta ar šķidrumu, visticamāk, spirtu, jo šķidrumam bija spilgti izteikta alkohola raksturīga smaka.

10. februārī, turpinot uzsāktā kriminālprocesa izmeklēšanu un veicot sankcionētu kratīšanu, policisti pārbaudīja kādu privātu teritoriju Daugavpilī. Tur viņi ieraudzīja istu rūpnīcu — labi iekārtotu nelegālā alkohola ražošanas cehu. Atrasti un atsavināti vairāk nekā 2272 litri alkohola dziras (kopējais izņemtais alkohola daudzums — vairāk nekā 3270 litri). Atsavināti visi alkohola ražošanai un fasēšanai nepieciešamie piederumi — etiķetes, stikla un plastmasas pudeles, korķi, sūkņi utt. Policijai zināms, ka tālākai izplatīšanai sarazotā prece tika nogādāta dažādās alkohola tirdzniecības vietās ne tikai Daugavpilī, bet arī citās Latvijas pilsētās.

Pēc Krimināllikuma 221.² panta otrās daļas uzsāktajā kriminālprocesā turpinās izmeklēšana. Saistībā ar notikušo policija pārbauda kādu 1979. gadā dzimušu vīrietī.

Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu ražošanu, glabāšanu vai pārvietošanu, ja tas izdarīts lielā apmērā, paredzēts sods ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.



● Policisti atklāja, ka nelegālā alkohola rūpnīca patiešām iekārtota pamatīgi — nodrošināta ar visām nepieciešamajām ierīcēm, pat paklāju uz grīdas un divānu atpūtai.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, NEKROLOGS

Riebiņu novada dome konkursa kārtībā aicina darbā vecāko bibliotekāru/-i Riebiņu centrālajā bibliotēkā

Darba pienākumi:

- Informācijas pakalpojumu sniegšana.
- Darbs ar krājumu.
- Darbs ar bibliotēku informācijas sistēmām.
- Novadpētniecības darbs.

Prasības pretendentiem:

- Informācijas komunikāciju tehnoloģiju pārzināšana lietotāja līmenī.
- Teicamas latviešu un krievu valodas zināšanas, vēlams angļu valodas zināšanas.
- Atbildības izjūta un spēja patstāvīgi veikt uzticētos darba pienākumus.
- Labas komunikācijas prasmes, spēja sadarboties, apzinīga un pozitīva attieksme pret veicamajiem pienākumiem.
- Vēlme un prasme iesaistīties tematisko pasākumu organizēšanā un vadīšanā, prasme uzstāties auditorijas priekšā.
- Spēja ātri apgūt jaunas prasmes.
- Augstākā humanitārā izglītība, bibliotekārā izglītība, pieredze bibliotēku darbā un prasme strādāt ar bibliotēku informācijas sistēmu Alise tiks uzskatīta par priekšrocību.

Piedāvājam:

- Izaicinošu, interesantu un dinamisku darbu.
- Ieguldījumam atbilstošu atalgojumu.
- Lielisku iespēju likt lietā iniciatīvu.

Pieteikumu vēstules un dzīves gājuma aprakstu iesniegt personīgi Riebiņu novada domē vai sūtīt pa pastu vai e-pastu riebini@riebini.lv līdz 28.02.2014. Adrese: Riebiņu novada dome, Saules 8, Riebiņos, Riebiņu pagastā, Riebiņu novads, LV – 5326.

Dr. Mauriņa Vēnu klīnika

Preiļu slimnīcā Preiļos, Raiņa bulvārī 13
VĒNU DIENA

24. februārī no plkst. 8.00 – 18.00
pieņems „DR. MAURIŅA VĒNU KLĪNIKAS”
ĶIRURGS FLEBOLOGS
DR. INTS BRUŅENIEKS,

veicot pacientiem sonogrāfisku kāju vēnu
izmeklējumu, konsultējot un iesakot ārstēšanas plānu.

Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta maksas konsultāciju
pa tālruniem: 67 315 316, 67 610 217, 67 374 747.



Vējš trauc prom februāra mākoņus, briest lazdu skaras
un pūpoli raisās pretim pavasarim, bet kāda jauka un
dzīvespriecīga cilvēka mūžs ieslidējis aizsaules dārzos.

HELĒNA ŠVIRKSTE

17.02.1931. – 15.02.2014.

Mūsu ilggadējā kolēģe Helēna Švirkste (dz. Siliņa) dzimusi Rušonas pagasta Smanu sādžā un ir jaunākā meita piecu bērnu ģimenē.

No māsām iemācījās lasīt, rakstīt un rēķināt, un mācības skolā padevās viegli. Pēc Skudrīšu 7-gadīgās skolas beigšanas mācījās Aglonas vidusskolā. Brālis bija iesaukts

karā, māte bieži slimoja, tālab pēc skolas bija jāņem rokā grābeklis, dakšas, izkopts un līdz tumsai jāstrādā laukā.

Helēna sportoja, dejoja, dziedāja korī. Pēc vidusskolas studēja Daugavpils Valsts skolotāju institūtā un ieguva latviešu valodas un literatūras skolotājas kvalifikāciju. Kopš 1952. gada strādāja savā vienīgajā darba vietā — Gaiņu skolā. Bija audzinātāja septiņām klasēm, mācīja arī vācu valodu un darbmācību.

Desmit gadus Helēna pavadīja Gaiņu 8-gadīgās skolas direktores amatā. Tajā laikā skola kļuva par vienu no labākajām Preiļu rajonā.

Pēc pensionēšanās skolotāja strādāja Jaunsilavas pamatskolā par internāta, pagarinātās dienas grupas un bērnu audzinātāju. Bieži aizvietoja kolēģus. Mājās laipni sagaidīja ikvienu skolas bērnu, kurš nāca pie viņas mācīties latviešu valodu.

Helēna Švirkste visu mūžu ir bijusi sabiedriski aktīvs cilvēks: Turku ciema padomes deputāte, Kultūras un izglītības komisijas vadītāja, vadījusi dramatiskos pulciņus bērniem un pieaugušajiem, bijusi par vedēju 11 kāzās.

Aktivizēja Jaunsilavas ciemata iedzīvotāju piedalīties Livānu novada domes rīkotajos konkursos.

Helēna bija lieliska rokdarbniece un brīnišķīga namamāte.

17. februārī Helēnai Švirkstei būtu apritējuši 83 gadi. Tāpat kā katru gadu, Helēna aicināja mūs pie sevis ciemos un mēs gatavojām dzimšanas dienas apsveikumus. Nu ziedi rotās vien viņas mūža atdusas vietu. Paldies par Tavu skolotājas darbu mūžu. Mums visiem paliks atmiņā Tavs dzirkstošais humors, nesavtīgā palīdzība, dāsnā sirds un dzīvā interese un lepnums par savu skolu, par dzimto novadu un katru no mums.

Jaunsilavas pamatskolas kolektīvs

SIA „LATVIJAS GAĻA”
ieperk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirkus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Lauku Miesnieks
ieperk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA AIBI iepirk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirkus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

**PĀRDOD kvalitatīvus dažādu
šķirņu pārtikas un lopbarības
KARTUPEĻUS ar piegādi.**
Tālr. 20478394.

**Pārdod: SAUSU, SKALDĪTU BĒRZA
MALKU ar piegādi**
Preiļos un tuvākajā apkārtnē.
Tālr. 29737798.

**Firma pērk ipašumā visa veida
mežus, zemi, cirsmas.**
Augstākās cenas.
Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29324128.

Atzīmēja Margaritas Stārastes 100. dzimšanas dienu

Livānu 1. vidusskolā Laimiņas skolā februārī svinēja izcilās latviešu mākslinieces Margaritas Stārastes 100. dzimšanas dienu, informēja skolas bibliotekāre Daina SLICA.

Margarita Stāraste dzimusi 1914. gada 2. februārī. Viņas zīmētās bērnu grāmatas pazīst vairākas lasītāju paaudzes. Savā garajā un darbīgajā mūžā viņa ir ilustrējusi vairāk nekā 100 grāmatu. Tās ir gan pašas sarakstītas, gan citu autoru pasaku un dzejoļu grāmatas bērniem.

Ozolzīles vīriņš Žiluks, piparkūku puika Kraukšķītis, zīmētās Sārtulis, rūķiņi, laumiņas, pintiņi, sienāži un vabolītes ir Margaritas Stārastes sarakstīto grāmatu populārākie varoņi.

Laimiņas skolas 1.-4. klašu skolēni jau janvārī citīgi lasīja un pētīja iemīļotās mākslinieces grāmatas un paši zīmēja savas ilustrācijas. Pavisam 109 bērnu zīmējumi priecēja visus Laimiņas skolas vestibilā.

Pēc tam notika noslēguma pasākums. Bibliotekāres Daina Sli-

ca un Silvija Siliņa iepazīstināja ar mākslinieces dzīves gājumu. Jau pāris nedēļas iepriekš katrā klasē kopīgi lasīja kādu Stārastes grāmatu. Tagad tā bija jāprezentē pārējiem. Kādam tā bija neliela ainiņa no grāmatas varoņu piedzīvojumiem, savukārt citam neliels ieskats, kāpēc tieši šī grāmata ir vislabākā. Tas visiem izdevās lieliski.

Pēc tam sekoja viktorīna. No katras klases piedalījās divi skolēni, izveidojot četras skolēnu komandas – “Kraukšķīši”, “Žiluki”, “Sārtuļi” un “Krikumiņi”. Komandām bija jāveic dažādi uzdevumi: jāsaliek puzzle, kurā atēlots kāds M. Stārastes zīmējums, jāatbild uz dažādiem jautājumiem par mākslinieces un rakstniece dzīvi un sasniegumiem, jāprot pēc dzirdētā CD teksta pateikt, kāds ir šī darba nosaukums. Kā jau katrā viktorīnā, bija arī uzvarētājs – komanda “Kraukšķīši”.

Noslēgumā nelielas balvas no Sārtuļa zīmulišu veidā saņēma visi 109 zīmētāji. Katrā klasē saņēma goda diplomu par aktīvu piedalīšanos, bet viktorīnas dalībnieki – piemiņas balvas.

Sagatavoja L.Rancāne



● Margaritai Stārastei veltītajā pasākumā.